

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za rok zakończony 31 grudnia 2018
wraz z opinią niezależnego Biegłego Rewidenta**

Janusz Płocica

Prezes Zarządu

Wojciech Suchowski

Wiceprezes Zarządu

Flavio Finotello

Członek Zarządu

Witold Rębacz

Osoba, której powierzono
prowadzenie ksiąg
rachunkowych

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	10
1. Informacje ogólne.....	10
2. Opis Grupy Kapitałowej PZ CORMAY	10
2.1 Opis Grupy Kapitałowej PZ CORMAY na dzień 31 grudnia 2018.....	10
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej.....	11
4. Notowania na rynku regulowanym	12
4.1 PZ CORMAY S.A.	12
4.2 Orphée SA	12
5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	12
6.1 Założenie kontynuowania działalności	12
6.2 Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego ...	12
6.3 Oświadczenie Zarządu w sprawie wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej.....	12
6.4 Oświadczenie o zgodności.....	13
6.5 Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych.....	13
7. Istotne zmiany zasad (polityki) rachunkowości	14
7.1 Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości	14
7.2 Standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie	16
7.3 Standardy i interpretacje, które weszły w życie, ale nie zostały zatwierdzone do stosowania przez UE	18
8. Korekty błędów poprzednich okresów.....	19
9. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	19
9.1 Profesjonalny osąd.....	19
9.2 Niepewność szacunków	20
10. Istotne zasady rachunkowości	21
10.1 Rzeczowe aktywa trwałe	21
10.2 Nieruchomości inwestycyjne	22
10.3 Wartości niematerialne.....	23
10.4 Leasing.....	24
10.5 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	25
10.6 Koszty finansowania zewnętrznego	25
10.7 Aktywa finansowe	25
10.8 Utrata wartości aktywów finansowych.....	26
10.9 Zapasy	26
10.10 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26
10.11 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	27
10.12 Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	27
10.13 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27
10.14 Rezerwy	27
10.15 Świadczenia pracownicze – świadczenia urlopowe, odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	27
10.16 Płatności w formie akcji własnych	28

10.17	Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	28
10.18	Dotacje	28
10.19	Przychody	28
10.20	Podatki	29
10.21	Zysk netto na akcję	30
10.22	Kapitał własny	30
10.23	Rozliczenia międzyokresowe	30
10.24	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	30
11.	Informacje dotyczące segmentów operacyjnych	31
12.	Informacje dotyczące segmentów geograficznych	31
13.	Przychody operacyjne według branż	31
14.	Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży towarów i produktów	32
15.	Przychody i koszty	32
15.1	Przychody z tytułu otrzymanych dotacji	32
15.2	Pozostałe przychody operacyjne	33
15.3	Pozostałe koszty operacyjne	33
15.4	Przychody finansowe	34
15.5	Koszty finansowe	34
15.6	Koszty według rodzajów	34
16.	Podatek dochodowy	34
16.1	Obciążenie podatkowe	34
16.2	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	35
16.3	Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35
17.	Rzeczowe aktywa trwale	35
18.	Leasing	37
18.1	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	37
18.2	Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	37
18.3	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego – Grupa jako leasingobiorca	38
18.4	Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu – Grupa jako leasingodawca	38
19.	Nieruchomości inwestycyjne	38
20.	Wartości niematerialne	38
20.1	Podsumowanie statusu kluczowych trwających prac rozwojowych	40
20.2	Zawieszenie w roku 2017 prac rozwojowych nad analizatorem z linii urządzeń hematologicznych MSL30	43
21.	Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	44
22.	Połączenia jednostek gospodarczych, nabycia aktywów o znaczącej wartości i nabycia udziałów mniejszości	44
23.	Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności	45
24.	Zapasy	46
25.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	46
26.	Rozliczenia międzyokresowe czynne	47
27.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47
28.	Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	47
29.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	49
30.	Kapitał własny	49
30.1	Kapitał podstawowy	49

30.2	Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	51
31.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki oraz papiery dłużne	51
31.1	Zaciągnięte oprocentowane kredyty i pożyczki	51
31.2	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	52
31.3	Nabyte dłużne papiery wartościowe	52
31.4	Udzielone pożyczki	52
32.	Rezerwy na świadczenia pracownicze	52
33.	Rezerwy pozostałe	52
34.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)	54
35.	Przychody przyszłych okresów z tytułu otrzymanych dotacji	55
36.	Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	57
36.1	Zobowiązania warunkowe wynikające z kredytu	57
36.2	Weksle zabezpieczające wywiązanie się ze zobowiązań dotacyjnych	57
36.3	Weksle związane z trwającymi umowami leasingowymi	57
36.4	Gwarancje bankowe	57
36.5	Przyszłe zobowiązania umowne	57
36.6	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji innych niż ujęte jako rezerwy na zobowiązania	58
37.	Informacje o podmiotach powiązanych	60
37.1	Jednostka dominująca całej Grupy	60
37.2	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę	60
37.3	Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej oraz pozostałych spółek Grupy	60
37.4	Program motywacyjny dla członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej	61
37.5	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	61
38.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	61
38.1	Ryzyko stopy procentowej	61
38.2	Ryzyko walutowe	62
38.3	Ryzyko cen produktów, towarów	63
38.4	Ryzyko kredytowe	63
38.5	Ryzyko związane z płynnością	63
39.	Pozostałe istotne czynniki ryzyka	65
39.1	Ryzyko związane z finansowaniem działalności inwestycyjnej	65
39.2	Ryzyko zwrotu otrzymanych dotacji	65
40.	Instrumenty finansowe	65
41.	Zarządzanie kapitałem	66
42.	Struktura zatrudnienia	67
43.	Sezonowość	67
44.	Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Jednostki Dominującej	67
45.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	67
46.	Pozostałe informacje do sprawozdania finansowego	67

WYBRANE DANE FINANSOWE

	tys. PLN		tys. EUR	
	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	69 793	77 585	16 357	18 278
Koszt własny sprzedaży	41 710	46 440	9 775	10 941
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(27 349)	(8 715)	(6 410)	(2 053)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(24 872)	(1 901)	(5 829)	(448)
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	(24 978)	(2 217)	(5 854)	(522)
EBITDA*	(22 753)	(4 071)	(5 332)	(959)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 561)	1 656	(366)	390
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(4 194)	(3 816)	(983)	(899)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	6 896	792	1 616	187
Przepływy pieniężne netto razem	1 141	(1 368)	267	(322)
Zysk (strata) na jedną akcję (w PLN)	(0,319)	(0,031)	(0,075)	(0,007)
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa razem	161 498	174 546	37 558	41 849
Zobowiązania długoterminowe	12 771	15 162	2 970	3 635
Zobowiązania krótkoterminowe	30 027	23 702	6 983	5 683
Kapitał własny	118 700	135 682	27 605	32 531
Kapitał akcyjny	84 205	77 205	19 583	18 510
Liczba akcji w tys. sztuk	84 205	77 205	84 205	77 205
Wartość księgową na jedną akcję (w PLN)	1,41	1,76	0,33	0,42

* EBITDA została zdefiniowana przez Zarząd Grupy jako Zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji za okres

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PZ CORMAY

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	12, 13, 14	69 793	77 585
Koszt własny sprzedaży	15.6	41 710	46 440
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		28 083	31 145
Przychody z tytułu otrzymanych dotacji	15.1	107	555
Przychody (koszty) z tytułu rozwiązania (zawiązania) odpisu z tytułu utraty wartości należności	25	215	(499)
Pozostałe przychody operacyjne	15.2	1 063	2 897
Koszty sprzedaży	15.6	23 733	24 511
Koszty ogólnego zarządu	15.6	9 008	9 500
Pozostałe koszty operacyjne	15.3	24 076	8 802
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		(27 349)	(8 715)
Przychody finansowe	15.4	225	4 797
Koszty finansowe	15.5	800	573
Udział w zyskach jednostek współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności	23	3 052	2 590
Zysk (strata) brutto		(24 872)	(1 901)
Podatek dochodowy	16	106	316
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		(24 978)	(2 217)
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto za okres		(24 978)	(2 217)
EBITDA*		(22 753)	(4 071)
Zysk (strata) netto za okres przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(24 982)	(2 021)
Akcjonariuszom niesprawnym kontroli		4	(196)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		78 394 049	65 496 805
Zysk netto na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w PLN)		(0,319)	(0,031)
Zysk (strata) netto za okres		(24 978)	(2 217)
Inne całkowite dochody			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych		2 517	(7 806)
Inne całkowite dochody netto		2 517	(7 806)
Całkowity dochód netto za okres		(22 461)	(10 023)
Przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(22 718)	(6 731)
Akcjonariuszom niesprawnym kontroli		257	(3 292)

* EBITDA została zdefiniowana przez Zarząd Grupy jako Zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji za okres

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe		73 065	139 301
Rzeczowe aktywa trwałe	12, 17	21 102	25 744
Nieruchomości inwestycyjne	12, 19	-	1 102
Wartości niematerialne - koszty zakończonych prac rozwojowych	12, 20	849	1 090
Wartości niematerialne - nakłady na trwające prace rozwojowe	12, 20	49 089	60 754
Wartości niematerialne - pozostałe	12, 20	662	683
Wartość firmy		-	-
Inwestycje w jedn. stowarzyszone i współzależne	23	-	48 032
Należności długoterminowe		240	172
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	1 123	1 724
Aktywa obrotowe		88 433	35 245
Zapasy	24	17 015	16 984
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	25	13 371	15 245
Rozliczenia międzyokresowe	26	1 166	863
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27	2 346	2 153
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	29	54 535	-
SUMA AKTYWÓW		161 498	174 546
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		111 733	128 889
Kapitał podstawowy	30.1	84 205	77 205
Kapitał zapasowy		51 481	53 351
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		2 405	3 994
Wynik okresu bieżącego		(24 982)	(2 021)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(1 376)	(3 640)
Udziały niekontrolujące		6 967	6 793
Kapitał własny ogółem		118 700	135 682
Zobowiązania długoterminowe		12 771	15 162
Rezerwy z tyt. świadczeń pracowniczych	32	113	106
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	642	619
Oprocentowane kredyty i pożyczki	31	-	-
Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje	35	11 208	13 654
Pozostałe zobowiązania długoterminowe		808	783
Zobowiązania krótkoterminowe		30 027	23 702
Rezerwy z tyt. świadczeń pracowniczych	32	575	657
Rezerwy pozostałe	33	12 065	8 411
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	34	15 323	12 856
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	-
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	31	1 743	1 386
Rozliczenia międzyokresowe		305	355
Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje	35	16	37
Zobowiązania razem		42 798	38 864
SUMA PASYWÓW		161 498	174 546

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk (strata) netto		(24 978)	(2 217)
Podatek dochodowy		106	316
Zysk (strata) brutto		(24 872)	(1 901)
Korekty:		23 311	3 557
Udział w zyskach jednostek współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności		(3 052)	(2 590)
Zawiązanie / (odwrócenie) odpisu na udziały w jednostkach współkontrolowanych		-	(4 654)
Amortyzacja		4 596	4 644
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej - odpisy z tytułu trwałej utraty wartości oraz spisania środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych		21 763	5 749
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej - wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej		27	(19)
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej - pozostałe		(63)	116
Odsetki		160	133
Zmiana stanu zapasów	28	(147)	5 761
Zmiana stanu należności	28	865	886
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	28	10	(4 646)
Zmiana stanu rezerw		3 050	(1 284)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	28	(3 982)	(770)
(Zapłacony) / zwrócony podatek dochodowy		75	192
Inne korekty		9	39
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		(1 561)	1 656
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
I. Wpływy		3 019	4 310
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		123	104
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnej		1 075	-
Dotacje otrzymane na realizowane prace badawcze i rozwojowe		1 821	4 206
II. Wydatki		7 213	8 126
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		1 131	1 286
Wydatki na trwające prace rozwojowe		5 767	6 840
Zwrot zaliczki na dotację		315	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4 194)	(3 816)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
I. Wpływy		8 242	1 783
Emisja akcji i rozliczenie wydatków związanych z emisją		6 916	-
Otrzymane kredyty i pożyczki		357	1 386
Wpływ z leasingu zwrotnego środków trwałych		969	397
II. Wydatki		1 346	991
Odsetki		160	133
Splaty zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego - część kapitałowa		1 186	858
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		6 896	792
Przepływy pieniężne razem		1 141	(1 368)
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych		(948)	194
Środki pieniężne na początek okresu		2 153	3 327
Środki pieniężne na koniec okresu		2 346	2 153

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane / niepokryte straty	Różnice z przeliczeń kursowych	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2018 (przed korektą)	77 205	53 351	1 973	(3 640)	128 889	6 793	135 682
Korekta z tytułu wdrożenia MSSF 9 (patrz nota 7.1)	-	-	(1 411)	-	(1 411)	(90)	(1 501)
Podatek odroczony związany z korektą z tytułu wdrożenia MSSF 9	-	-	57	-	57	7	64
Na dzień 1 stycznia 2018 (po korekcie)	77 205	53 351	619	(3 640)	127 535	6 710	134 245
Zysk (strata) za okres	-	-	(24 978)	-	(24 978)	-	(24 978)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	-	-	-	2 517	2 517	-	2 517
Udział akcjonariuszy niekontrolujących w wyniku i innych całkowitych dochodach za okres	-	-	(4)	(253)	(257)	257	-
Całkowite dochody za okres ogółem	-	-	(24 982)	2 264	(22 718)	257	(22 461)
Emisja akcji serii M	7 000	-	-	-	7 000	-	7 000
Koszty emisji akcji serii M	-	(84)	-	-	(84)	-	(84)
Uchwała WZW o pokryciu straty z lat ubiegłych	-	(1 786)	1 786	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018	84 205	51 481	(22 577)	(1 376)	111 733	6 967	118 700

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane / niepokryte straty	Różnice z przeliczeń kursowych	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 (przed korektą)	63 724	46 768	(9 546)	1 070	102 016	42 800	144 816
Korekta błędów podstawowych	-	-	4 062	-	4 062	(2 668)	1 394
Na dzień 1 stycznia 2017 (po korekcie)	63 724	46 768	(5 484)	1 070	106 078	40 132	146 210
Zysk / strata za okres	-	-	(2 217)	-	(2 217)	-	(2 217)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	-	-	-	(7 806)	(7 806)	-	(7 806)
Udział akcjonariuszy niekontrolujących w wyniku za rok i innych całkowitych dochodach	-	-	196	3 096	3 292	(3 292)	-
Całkowite dochody za okres ogółem	-	-	(2 021)	(4 710)	(6 731)	(3 292)	(10 023)
Uchwała WZW o pokryciu straty z lat ubiegłych	-	(4 708)	4 708	-	-	-	-
Emisja akcji PZ Cormay S.A. - wartość godziwa nabytych akcji Orphee SA	13 481	11 796	-	-	25 277	-	25 277
Emisja akcji PZ Cormay S.A. - koszty emisji	-	(504)	-	-	(504)	-	(504)
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku nabycia akcji Orphee SA w zamian za akcje nowej emisji PZ Cormay S.A.	-	-	4 770	-	4 770	(30 047)	(25 277)
Zaokrąglenia	-	(1)	-	-	(1)	-	(1)
Na dzień 31 grudnia 2017	77 205	53 351	1 973	(3 640)	128 889	6 793	135 682

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. INFORMACJE OGÓLNE

Grupa Kapitałowa PZ CORMAY (dalej: „Grupa”; „Grupa Kapitałowa”, „GK PZ CORMAY”) składa się na dzień 31 grudnia 2018 roku z Jednostki Dominującej PZ CORMAY S.A. (dalej: „Jednostka Dominująca”, „Spółka”) i z następujących jednostek zależnych: Orphée SA, Kormej Diana Sp. z o.o., Kormiej Rusland Sp. z o.o., Orphee Technics Sp. z o.o., oraz jednostki współkontrolowanej Diesse Diagnostica Senese S.p.A., które tworzą grupę kapitałową niższego szczebla – Grupę Kapitałową Orphée.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy jest produkcja i dystrybucja odczynników oraz dystrybucja testów i aparatury do diagnostyki laboratoryjnej (In Vitro Diagnostics, IVD). Głównym miejscem prowadzenia działalności Jednostki Dominującej jest Polska, a spółek zależnych: Orphée SA – Szwajcaria, Kormej Diana – Białoruś, Kormiej Rusland – Rosja, Orphee Technics Sp. z o. o. – Polska.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Siedziba Jednostki Dominującej mieści się w Łomiankach.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Nazwa Jednostki Dominującej	PZ CORMAY Spółka Akcyjna
Siedziba	Łomianki
Sąd rejonowy	Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie XIV Wydz. Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Nr Rejestru Przedsiębiorców	0000270105
Nr Identyfikacji Podatkowej	1181872269
REGON	140777556
Rodzaj podstawowej działalności wg PKD	20.59.Z - produkcja pozostałych wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowana
Waluta, w jakiej spółka sporządza sprawozdanie	Polski złoty (PLN)

2. OPIS GRUPY KAPITAŁOWEJ PZ CORMAY

2.1 Opis Grupy Kapitałowej PZ CORMAY na dzień 31 grudnia 2018

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku PZ CORMAY S.A. jest Jednostką Dominującą Grupy Kapitałowej PZ CORMAY.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania, tj. 11 kwietnia 2019 roku PZ CORMAY S.A. posiada udziały w spółce Orphée SA, która jest spółką dominującą dla Grupy Kapitałowej niższego szczebla, reprezentującą bezpośrednio 79,60% oraz pośrednio 88,44% kapitału akcyjnego:

Nazwa	Udział bezpośredni PZ CORMAY S.A. w kapitale i głosach na dzień 31 grudnia 2018	Udział pośredni PZ CORMAY S.A. w kapitale i głosach na dzień 31 grudnia 2018*	Charakter zależności	Metoda konsolidacji
Orphée SA	79,60%	88,44%	Zależny	Pełna

* PZ CORMAY S.A. posiada pośrednio większy udział w kapitale Orphée SA, ponieważ Orphée SA posiada 10,00% akcji własnych.

Grupa uznaje, że sprawowała kontrolę nad Orphée SA oraz jej Grupą Kapitałową zarówno w całym roku 2018 jak i w całym roku 2017 pomimo nieposiadania przez cały ten okres większościowego pakietu akcji (więcej niż 50%). Kontrola w całym okresie wynikała ze spełnienia następujących przesłanek:

- PZ CORMAY S.A. pozostawała największym akcjonariuszem Orphée SA,
- co najmniej trzech z pięciu członków Rady Dyrektorów Orphée SA była wskazana przez PZ CORMAY S.A. (członkowie Zarządu PZ CORMAY S.A. – Pan Janusz Płocica oraz Pan Wojciech Suchowski byli członkami Rady Dyrektorów Orphée SA),
- PZ CORMAY S.A. była kluczowym dostawcą odczynników dla Orphée SA.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, PZ CORMAY S.A. posiadała udziały pośrednio poprzez udział w spółce Orphée SA w następujących spółkach:

Nazwa	Bezpośredni udział Orphée SA w kapitale na dzień 31 grudnia 2018	Bezpośredni udział Orphée SA w głosach na dzień 31 grudnia 2018	Charakter zależności	Metoda konsolidacji
Kormeij Diana Sp. z o.o.	98,50%	98,50%	Zależny	Pełna
Kormiej Rusland Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	Zależny	Pełna
Orphee Technics Sp. z o. o.	100,00%	100,00%	Zależny	Pełna
Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	45,00%	50,00%	Współkontrolowany	Do 28 września 2018 roku konsolidacja metodą praw własności, po tej dacie udziały traktowane jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

PZ CORMAY S.A. posiada bezpośrednio 1,5% udziałów w spółce zależnej Kormeij Diana Sp. z o.o. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego raportu, tj. 11 kwietnia 2019 roku PZ CORMAY S.A. posiada łącznie z Orphée SA (jednostką dominującą niższego rzędu) 100% udziałów w Kormeij Diana Sp. z o.o.

Głównym przedmiotem działalności podmiotów Grupy jest:

1. Orphée SA - sprzedaż odczynników, testów i aparatury do diagnostyki in vitro;
2. Orphee Technics Sp. z o. o. - zarządzanie nieruchomościami;
3. Kormeij Diana – import na Białoruś sprzętu medycznego, materiałów eksploatacyjnych i odczynników, dystrybucja na terenie Białorusi;
4. Kormiej Rusland – import do Federacji Rosyjskiej sprzętu medycznego i odczynników, dystrybucja na terenie Federacji Rosyjskiej;
5. Diesse Diagnostica Senese S.p.A. – producent testów oraz aparatury w obszarze immunologii, mikrobiologii i hematologii, dystrybutor sprzętu medycznego (jednostka współkontrolowana).

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku w Grupie Kapitałowej PZ CORMAY nie występują jednostki, gdzie mimo posiadania większości głosów uznano, że jednostki te nie są kontrolowane przez Grupę.

3. SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 przedstawiał się następująco:

- Janusz Płocica – Prezes Zarządu
- Wojciech Suchowski – Wiceprezes Zarządu
- Flavio Finotello – Członek Zarządu

Skład Zarządu nie uległ zmianie w trakcie roku 2018.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiał się następująco:

- Konrad Łapiński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Marek Warzecha – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Piotr Augustyniak
- Tadeusz Wesółowski
- Tomasz Markowski

Skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie w trakcie roku 2018.

Skład Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiał się następująco:

- Piotr Augustyniak – Przewodniczący Komitetu Audytu
- Tadeusz Wesółowski – Członek Komitetu Audytu
- Tomasz Markowski – Członek Komitetu Audytu

Skład Komitetu Audytu nie uległ zmianie w trakcie roku 2018.

4. NOTOWANIA NA RYNKU REGULOWANYM

4.1 PZ CORMAY S.A.

1. Informacje ogólne:
Giełda: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.; ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
Symbol na GPW: PZ CORMAY / CRM / PLCMRAY00029 Rynek Równoległy
Sektor GPW: Produkcja leków
Przynależność do indeksów GPW: WIG-Leki, sWIG80, sWIG80TR, InvestorMS, WIG-Poland, WIG
2. System depozytowo – rozliczeniowy:
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW); ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa
3. Kontakty z inwestorami:
Błażej Dowgielski, MakMedia Group, +48 692 823 744, e-mail: b.dowgielski@makmedia.pl

4.2 Orphée SA

1. Informacje ogólne:
Rynek GPW: Alternatywny System Obrotu NewConnect
Symbol: ORP
Sektor na NewConnect: ochrona zdrowia
Przynależność do indeksów: NCIndex
2. System depozytowo – rozliczeniowy:
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW); ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa
3. Kontakty z inwestorami:
Błażej Dowgielski, MakMedia Group, +48 692 823 744, e-mail: b.dowgielski@makmedia.pl

5. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd PZ CORMAY S.A. w dniu 11 kwietnia 2019 roku. Właściciele jednostki oraz inne osoby nie mają prawa do wprowadzania zmian w sprawozdaniu finansowym po jego zatwierdzeniu.

6. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

6.1 Założenie kontynuowania działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Zarząd Grupy na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie możliwości kontynuowania działalności przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości obejmującej okres co najmniej 12 miesięcy po dniu 31 grudnia 2018 roku.

6.2 Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd PZ CORMAY S.A. oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową PZ CORMAY zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej PZ CORMAY, a Sprawozdanie Zarządu z działalności zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej PZ CORMAY, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyk.

6.3 Oświadczenie Zarządu w sprawie wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej

Zarząd PZ CORMAY S.A., na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej PZ CORMAY S.A. o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej, informuje że:

- a) firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej;
- b) są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji;

c) Grupa Kapitałowa PZ CORMAY posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz Grupy przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

Firmą audytorską przeprowadzającą badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PZ CORMAY za 2018 rok jest BDO Sp. z o.o.

6.4 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską (dalej: „MSSF-UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w Unii Europejskiej proces wprowadzania MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między MSSF, które weszły w życie, a MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

MSSF-UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest kolejnym sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF-UE. Sprawozdania spółek wchodzących w skład Grupy sporządzane są wg lokalnych standardów, a następnie podlegają przekształceniu na MSR/MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa przestrzegała tych samych zasad rachunkowości, co przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku za wyjątkiem zastosowania zmian do standardów oraz nowych standardów i interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po dniu 1 stycznia 2018 roku.

Rachunek zysków i strat został sporządzony w wariantcie kalkulacyjnym, a rachunek przepływów pieniężnych metodą pośrednią.

6.5 Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru oraz walutą sprawozdawczą Jednostki Dominującej jest złoty polski (PLN). Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w tysiącach złotych polskich (PLN).

Do przeliczenia danych finansowych zagranicznych jednostek zależnych, których walutą funkcjonalną jest inna waluta niż złoty polski, Grupa stosuje zasady określone w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 21. Dane finansowe tych jednostek zostały przeliczone na złote polskie w następujący sposób:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów według średnich kursów ogłoszonych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przez Narodowy Bank Polski,
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca, następujących w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

W związku z powyższym zastosowane zostały następujące kursy:

Waluta	Kurs średni w okresie sprawozdawczym		Kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
	12 miesięcy 2018	12 miesięcy 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
EUR/PLN	4,2669	4,2447	4,3000	4,1709
CHF/PLN	3,7081	3,8087	3,8166	3,5672
RUB/PLN	0,0576	0,0644	0,0541	0,0604
BYN/PLN	1,7759	1,9495	1,7615	1,7908

Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako odrębny składnik. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, skumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

7. ISTOTNE ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

Za wyjątkiem zmian, które wynikają z zastosowania nowych standardów rachunkowości i ich interpretacji, zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok.

7.1 Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości.

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza również nowy model rachunkowości zabezpieczeń w celu ujednoczenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Grupa zastosowała nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard miał wpływ na prezentację aktywów finansowych oraz na zmianę wyceny odpisu z tytułu utraty wartości tych aktywów.

Prezentacja

Nowy standard wprowadza zmienione kategorie aktywów finansowych. W miejsce obowiązujących zgodnie z MSR 39 czterech kategorii aktywów finansowych (aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) zostały wprowadzone trzy kategorie (aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy). Przypisanie składnika aktywów finansowych do danej kategorii jest uzależnione od modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych. Zgodnie z MSSF 9:

- Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:
  - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
  - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:
  - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
  - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Jednostki mogą jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody

MSSF 9 nie zmienia kategorii zobowiązań finansowych.

Poniżej zaprezentowano nową klasyfikację aktywów finansowych na 1 stycznia 2018 roku wraz z nową wyceną:

Pozycja bilansowa	Klasyfikacja według:		Wycena na 1 stycznia 2018 roku według:		Zmiana
	MSR 39	MSSF 9	MSR 39	MSSF 9	
Należności długoterminowe	Pożyczki udzielone i należności	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	172	172	-

Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone i należności	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	15 245	13 744	(1 501)
Środki pieniężne ich ekwiwalenty	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 153	2 153	-

Utrata wartości

MSSF 9 wprowadza istotną zmianę w zakresie pomiaru utraty wartości należności. Zgodnie z podejściem do utraty wartości w MSSF 9 nie jest już konieczne, aby zdarzenie kredytowe (takie jak np. brak spłaty) miało miejsce przed rozpoznaniem strat kredytowych. Zamiast tego jednostka zawsze rozpoznaje oczekiwane straty kredytowe i zmiany oczekiwanych strat kredytowych. Kwota spodziewanych strat kredytowych jest aktualizowana na każdy dzień sprawozdawczy w celu odzwierciedlenia zmian w zakresie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, co w konsekwencji przekłada się na bardziej aktualne informacje dotyczące spodziewanych strat kredytowych w sprawozdaniu finansowym. Grupa oblicza odpis na należności zgodnie z koncepcją strat oczekiwanych na podstawie aktualnej struktury wiekowej należności i historycznych danych o spłacalności należności w zależności od stopnia ich przeterminowania.

Różnica pomiędzy pierwotną wartością bilansową należności handlowych wycenionych według MSR 39 a nową wartością bilansową wycenioną według MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku wyniosła 1 501 tys. PLN i została rozpoznana jako obniżenie zysków zatrzymanych (1 411 tys. PLN) oraz udziałów niekontrolujących (90 tys. PLN) na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z uproszczeniem zawartym w p. 7.2.15 MSSF 9, w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano przekształcenia danych porównawczych.

Dodatkowo zgodnie ze zmienionym MSR 1, od momentu zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy jednostki są zobligowane do wykazywania w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, przychodów (kosztów) z tytułu rozwiązania (zawiązania) odpisu z tytułu utraty wartości należności. Grupa wydzieliła taką pozycję w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2018 i pokazała dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z tym że dane porównawcze zostały zaprezentowane w wysokości rozwiązania (zawiązania) odpisu obliczonego zgodnie z obowiązującym w roku 2017 MSR 39.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Nowy ujednolicony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności w MSR 18: Przychody, MSR 11: Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach.

Grupa zastosowała nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Dokument Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami został opublikowany 12 kwietnia 2016 roku i ma zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później i dozwolone jest wcześniejsze jego zastosowanie.

Grupa uwzględniła objaśnienia od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie dodatkowych objaśnień nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany w MSSF 2 „Płatności w formie akcji”: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji**

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.

Grupa zastosowała zmieniony standard od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany w MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”: Zastosowanie MSSF 9 “Instrumenty finansowe” w MSSF 4 “Umowy ubezpieczeniowe” opublikowane w dniu 12 września 2016 roku**

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Grupa zastosowała zmieniony standard od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)**

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,

- MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie,

- MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku (niektóre już dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku) lub później.

Grupa zastosowała zmienione standardy od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionych standardów nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych**

Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości.

Grupa zastosowała interpretację od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie interpretacji nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 22 „Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe”**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie, w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.

Grupa zastosowała interpretację od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie interpretacji nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

7.2 Standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- **MSSF 16 „Leasing”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcom wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4).

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 23 „Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego”**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie, w jaki sposób ująć w sprawozdaniach finansowych podatek dochodowy w przypadkach, gdy istniejące przepisy podatkowe mogą pozostawiać pole do interpretacji i różnicy zdań pomiędzy jednostką i organami podatkowymi.

Grupa zastosuje nową interpretację od 1 stycznia 2019 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowej interpretacji. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowej interpretacji.

- **Zmiany w MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczony bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską, jako datę wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania zmienionych standardów.

- **Zmiana w MSSF 9 „Instrumenty finansowe”: Przedpłaty z ujemną rekompensatą**

Zmiana w MSSF 9 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i formalnie mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatność wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa zastosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2019 roku.

- **Zmiana w MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**

Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2019 roku.

- **Roczny program poprawek 2015-2017**

W grudniu 2017 roku opublikowano zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)”. Dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3 „Połączenia jednostek”, MSSF 11 „Wspólne

ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”) ukierunkowane były głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Zmiany mają zastosowanie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2019 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia poprawek.

- **Zmiany w MSR 19 „Świadczenia pracownicze”**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Dozwolone jest ich wcześniejsze zastosowanie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania zmian do standardu.

- **Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 29 marca 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później. Dozwolone jest ich wcześniejsze zastosowanie.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2020 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek.

- **Zmiany w MSSF 3 „Połączenia jednostek”: Definicja jednostki**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 22 października 2018 roku i obowiązują w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejścia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2020 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”: Definicja istotności**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 31 października 2018 mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później. Dozwolone jest ich wcześniejsze zastosowanie.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2020 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek.

7.3 Standardy i interpretacje, które weszły w życie, ale nie zostały zatwierdzone do stosowania przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez UE.

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku, gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

Grupa zastosuje nowy standard nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską, jako data wejścia w życie tego standardu. Ze względu na przejściowy charakter standardu Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać formalnej procedury zatwierdzenia standardu i poczekać na docelowy standard.

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

8. KOREKTY BŁĘDÓW POPRZEDNICH OKRESÓW

Nie wystąpiły.

9. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Ze względu na niepewność towarzyszącą działalności przedsiębiorstw, wielu pozycji sprawozdań finansowych nie można precyzyjnie wycenić, lecz tylko oszacować. Proces szacowania wymaga dokonania własnego osądu na podstawie dostępnych, wiarygodnych informacji. Wykorzystanie wiarygodnych oszacowań stanowi istotną część przygotowania sprawozdań finansowych i nie podważa ich poprawności. Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędu.

Sporządzenie sprawozdania zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym oraz w informacjach objaśniających do tego sprawozdania. Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących działań i zamierzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji przez Zarząd. Zgodnie z MSSF do zmian wartości szacunkowych stosowane jest podejście prospektywne, które oznacza, że skorygowane zostają wartości dotyczące transakcji, innych zdarzeń i warunków od momentu, w którym nastąpiła zmiana. Skutki zmiany wartości szacunkowej uwzględnia się prospektywnie poprzez ujęcie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

- a) okresu, w którym nastąpiła zmiana, jeśli zmiana ta dotyczy tylko tego okresu; lub
- b) okresu, w którym nastąpiła zmiana, i okresów przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy wszystkich tych okresów.

9.1 Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Grupy wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Przeniesienie aktywów z nieruchomości inwestycyjnych do środków trwałych

Grupa zmienia klasyfikację nieruchomości z nieruchomości inwestycyjnych do środków trwałych wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania i nieruchomości te w większym niż nieistotnym stopniu są wykorzystywane dla własnych celów Grupy. Zarząd ocenia na dzień bilansowy istotność udziału własnego Grupy w użytkowaniu danej nieruchomości i podejmuje decyzję o jej ujęciu jako nieruchomości inwestycyjna lub środek trwały.

Przeniesienie aktywów trwałych bądź grupy aktywów trwałych jako przeznaczonych do sprzedaży

Grupa klasyfikuje aktywa trwałe (lub grupę aktywów trwałych) jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli uzna, że ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie w prowadzonej działalności gospodarczej. Warunek ten uznaje się za spełniony wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Na dzień bilansowy Zarząd ocenia prawdopodobieństwo zakończenia transakcji sprzedaży w czasie jednego roku od dnia zmiany klasyfikacji aktywów trwałych.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Nakłady na trwające prace rozwojowe, zakończone prace rozwojowe

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych przez Grupę we własnym zakresie jest sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni zawarte w MSR 38 kryteria dotyczące ujmowania pozycji. Koszty prac rozwojowych są kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Pierwsze skapitalizowanie kosztów wynika z osądu kierownictwa dotyczącego potwierdzenia istnienia technicznych i ekonomicznych możliwości kontynuacji projektu. Ma to miejsce zwykle wtedy, gdy projekt osiągnął pewien etap zgodnie z ustalonym wcześniej planem.

Grupa przeprowadza co roku test sprawdzający, czy nastąpiła utrata wartości składnika wartości niematerialnych, który nie jest jeszcze dostępny do użytkowania, poprzez porównanie jego wartości bilansowej z wartością odzyskiwalną. Aby udowodnić, w jaki sposób dany składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne, Grupa ocenia przyszłe korzyści ekonomiczne, które ma uzyskać z tego składnika na podstawie zasad określonych w MSR 36 Utrata wartości aktywów. Kierownictwo Grupy oceniając stopień pewności związany z osiągnięciem przyszłych korzyści ekonomicznych, które można przyporządkować użytkowaniu składnika aktywów, kieruje się własnym osądem.

Konsolidacja jednostek, w których Grupa posiada mniej niż większość praw głosu

Przez część roku 2017 Jednostka Dominująca posiadała mniej niż 50% praw głosu w Orphée SA. Mimo tego w ocenie Zarządu PZ CORMAY S.A. przez cały okres 2017-2018 spełnione były wszystkie wymagania określone w MSSF 10 par. 7 dotyczące stwierdzenia sprawowania kontroli nad Orphée SA, tzn.:

- Spółka sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- Spółka z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych,
- Spółka posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Ponadto w ocenie Zarządu dodatkowo spełnione były warunki określone MSSF 10 par. B18:

- kluczowy personel kierowniczy jednostki, w której dokonano inwestycji, to osoby powiązane z inwestorem (przykładowo dyrektor wykonawczy jednostki, w której dokonano inwestycji i dyrektor wykonawczy inwestora to ta sama osoba),
- większość członków organu zarządzającego jednostką, w której dokonano inwestycji, to osoby powiązane z inwestorem.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne

Zgodnie z definicją zawartą w paragrafie 6 MSR 36 ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest najmniejszym dającym się określić zespołem aktywów, który wypracowuje wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub innych zespołów aktywów. Z określeniem, co stanowi ośrodek wypracowujący środki pieniężne, wiąże się subiektywna ocena. Jeśli nie ma możliwości ustalenia wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów, Grupa identyfikuje najmniejszy zbiór aktywów, który wypracowuje w znacznym stopniu niezależne wpływy pieniężne.

9.2 Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy, czy istnieją przesłanki utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. W razie stwierdzenia istnienia przesłanek, że wartość bilansowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania, Grupa przeprowadza test z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych. Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSR 36, Grupa przeprowadza raz do roku test na utratę wartości składników wartości niematerialnych i prawnych, które jeszcze nie są dostępne do użytkowania (nakłady na trwające prace rozwojowe).

Odpisy aktualizujące wartość należności

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa oblicza odpis aktualizujący wartość należności zgodnie z metodologią określoną w MSSF 9. Ponieważ należności występujące w Grupie nie zawierają istotnego komponentu finansowania, Grupa stosuje metodę uproszczoną opisaną w p. 5.5.15 MSSF 9 polegającą na wycenie odpisu w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

W celu obliczenia odpisu Grupa stosuje tzw. macierz rezerw. Metoda ta polega na przemnożeniu należności w ustalonych przedziałach wiekowych przez obliczone stawki nieściągalności należności. W celu obliczenia stawek nieściągalności Grupa analizuje swoje dane historyczne dotyczące braku płatności w odpowiednich przedziałach wiekowych.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania, Grupa dokonuje odpisu w wysokości 100% wartości na odczynnik, dla których minął termin ważności. Dodatkowo Grupa analizuje rotację wszystkich zapasów i dla każdego indeksu dokonuje odpisu w 100% na nadwyżkę stanu magazynowego ponad rotację w okresie 2 ostatnich lat.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych (odprawy emerytalne i rentowe) ustalane są na podstawie wewnętrznych szacunków i są one aktualizowane na koniec każdego roku obrotowego. Z racji tego, że mają one charakter szacunków, choć najlepszych w ocenie kierownictwa, może być z nimi związana niepewność.

Wycena pozostałych rezerw

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Szacunków dokonuje się na podstawie wzorów wyprowadzonych na podstawie dotychczasowego doświadczenia. Z szacunkami, choć najlepszymi w ocenie kierownictwa, może być związana niepewność.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W przypadku, gdy w ocenie Zarządu Grupy prawdopodobnym jest, że składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zostanie w pełni zrealizowany, Grupa dokonuje jego odpisania, jednak nie więcej niż do poziomu rozpoznanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Odpisy takie przeprowadzane są na poziomie pojedynczych spółek wchodzących w skład Grupy, przy uwzględnieniu prawa podatkowego krajów, w których te spółki działają, a w szczególności okresu, w jakim można odpisać straty podatkowe za lata ubiegłe od bieżących dochodów podatkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Grupa wykorzystuje szacunki w celu określenia wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

10. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

10.1 Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe są wykazywane w cenie nabycia (powiększonej o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania) lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe są amortyzowane liniowo począwszy od miesiąca, w którym jest on dostępny do użytkowania. Stawki amortyzacji wynikają z okresów ekonomicznej użyteczności aktywów.

Stawki amortyzacyjne w Spółce kształtują się na następującym poziomie:

- budynki i budowle 1% - 10%,
- urządzenia techniczne i maszyny 12,5% - 20%,
- sprzęt komputerowy 20% - 33%,
- środki transportu 15% - 20%,
- pozostałe środki trwałe 10% - 25%,
- wartości niematerialne i prawne 10% - 50%.

Wartość końcową rzeczowych aktywów trwałych oraz poprawność stosowanych stawek amortyzacyjnych weryfikuje się raz w roku i w razie konieczności koryguje z efektem od początku nowego roku obrotowego.

Inwestycje w obce obiekty wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o odpisy amortyzacyjne. Długość amortyzacji odpowiada okresowi najmu takiego obcego obiektu lub okresowi jego użyteczności, jeżeli ten jest krótszy.

Każdorazowo, po wykonaniu istotnej modernizacji, koszt ten ujmowany jest w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli kryteria ujmowania są spełnione.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia, lub gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści ekonomiczne wynikające z dalszego użytkowania lub sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu, obliczone jako różnica między wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową usuwanego składnika aktywów, ujmowane są w rachunku zysków i strat okresu, w którym dokonywana jest operacja gospodarcza.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do użytkowania.

Jednostka klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę) jako przeznaczony do sprzedaży, jeśli jego wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie.

Jednostka wycenia składnik aktywów trwałych (lub grupę) zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia i prezentuje jako osobną linię w aktywach obrotowych.

10.2 Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo w wartości równej cenie nabycia, powiększonej o koszty transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt zastąpienia części nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania nieruchomości. Po początkowym ujęciu nieruchomości są wykazywane w wartości godziwej, która odzwierciedla warunki rynkowe na dzień bilansowy. Wartości godziwe są określane na dzień bilansowy na podstawie niezależnych wycen rzeczoznawców. Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości są ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym powstały.

Przeniesienie aktywów do nieruchomości inwestycyjnych (reklasyfikacja np. ze środków trwałych lub środków trwałych w budowie) następuje tylko wtedy, gdy zmienia się sposób użytkowania przez właściciela, potwierdzone bądź przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, bądź rozpoczęcie użytkowania na podstawie umowy leasingu. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części „Rzeczowe aktywa trwałe” aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

Przeniesienie składnika aktywów z nieruchomości inwestycyjnych do środków trwałych lub zapasów lub ze środków trwałych lub zapasów do nieruchomości inwestycyjnej

W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w rachunku zysków i strat. W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, zakładany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

Sprzedaż oraz likwidacja nieruchomości inwestycyjnych

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Nabycie nieruchomości przeznaczonej do modernizacji

W przypadku gdy Grupa nabywa nieruchomość inwestycyjną, która wymaga poniesienia dodatkowych nakładów inwestycyjnych, jej początkową wartość wycenia się w cenie nabycia. Wartość nakładów adaptacyjnych zostaje aktywowana w wartości początkowej nieruchomości, do czasu zakończenia prac modernizacyjnych. Nieruchomość na czas niezbędnych robót pozostaje nieruchomością inwestycyjną i nie jest przeklasyfikowywana do nieruchomości zajmowanych przez właściciela (środki trwałe w budowie). Wycena takiej nieruchomości w trakcie modernizacji, jak również po jej zakończeniu odbywa się zgodnie z MSR 40, tj. wartość nieruchomości podlega każdorazowo wycenie na dzień bilansowy do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Nieruchomość inwestycyjna w budowie

Grupa prezentuje nieruchomości inwestycyjne w trakcie budowy jako nieruchomości inwestycyjne. Nieruchomości te w czasie trwania budowy wyceniane są według wartości godziwej od momentu, gdy jest możliwe wiarygodne ustalenie tej wartości.

10.3 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (jeżeli spełniają kryteria rozpoznawania dla prac badawczych i rozwojowych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Każdorazowo Grupa ocenia, czy dana wartość niematerialna ma ograniczony czy nieokreślony okres użytkowania.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie zostały jeszcze przyjęte do używania, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W Grupie Kapitałowej PZ CORMAY występują nakłady na trwające prace rozwojowe zaliczane do składników wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku kolejnego roku obrotowego. Okres amortyzacji w odniesieniu do wartości niematerialnych wynosi jak poniżej:

- nabyte prawa majątkowe, licencje i koncesje - nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 25 lat, oprogramowanie komputerów - nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 7 lat,
- pozostałe wartości niematerialne i prawne - nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 7 lat. Koszty prac badawczych nie podlegają aktywowaniu i są prezentowane w rachunku zysków i strat jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione,
- koszty prac rozwojowych są amortyzowane metodą liniową przez przewidywany okres ich ekonomicznej przydatności, jednak nie dłużej niż 15 lat. W przypadku, gdy niemożliwe jest wyodrębnienie wytworzonego we własnym zakresie składnika aktywów, koszty prac rozwojowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa prezentuje wartości niematerialne stosując rozróżnienie na wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie i pozostałe wartości niematerialne. Wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie są prezentowane w pozycjach „Wartości niematerialne - koszty zakończonych prac rozwojowych” oraz „Wartości niematerialne - nakłady na trwające prace rozwojowe”. W pozycji „Wartości niematerialne - pozostałe” Grupa ujmuje nabyte prawa majątkowe, licencje i koncesje, patenty, wynalazki, oprogramowanie komputerowe. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa prezentuje również „Wartość firmy”.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściowej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Wartość firmy

Wartość firmy powstaje z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej spełniającej definicję „przedsięwzięcia” w rozumieniu MSSF 3 i stanowi nadwyżkę kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, natomiast na koniec każdego roku obrotowego podlega ona testowi z tytułu utraty wartości.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, oraz
- jest nie większy niż jeden segment działalności zgodnie z definicją podstawowego lub uzupełniającego wzoru sprawozdawczości finansowej Grupy określonej na podstawie MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Odpisu aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy nie jest odwracany w kolejnym okresie.

W celu obniżenia wartości bilansowej aktywów należących do ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości przypisuje się do poniższych składników aktywów ośrodka w następującej kolejności:

- a) w pierwszej kolejności, w celu obniżenia kwoty wartości firmy, która została przypisana do ośrodka wypracowującego środki pieniężne, oraz
- b) następnie, do innych aktywów należących do ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość firmy wykazana w sprawozdaniu finansowym jest równa zero. Została ona całkowicie odpisana w poprzednich okresach sprawozdawczych.

10.4 Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednio poniesione w toku

negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

10.5 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy. Dodatkowo, niezależnie od istnienia przesłanek, Grupa przeprowadza corocznie test z tytułu trwałej utraty wartości w przypadku wartości firmy oraz wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz tych, które nie zostały jeszcze przyjęte do używania.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.6 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych i zapasów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

10.7 Aktywa finansowe

Aktywa finansowe objęte standardem MSSF 9 klasyfikuje się do jednej z trzech kategorii (aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy). Przypisanie składnika aktywów finansowych do danej kategorii jest uzależnione od modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych. Zgodnie z wymogami MSSF 9:

- Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:
  - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
  - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz

b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty.

- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Jednostki mogą jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Grupa dokonuje klasyfikacji w momencie początkowego ujęcia, a tam gdzie jest to dopuszczalne i odpowiednie, dokonuje weryfikacji tej klasyfikacji na koniec okresu obrotowego.

10.8 Utrata wartości aktywów finansowych

W skład aktywów finansowych Grupy wchodzi środki pieniężne i należności.

Środki pieniężne nie podlegają odpisowi z tytułu utraty wartości.

Ponieważ należności występujące w Grupie nie zawierają istotnego komponentu finansowania, Grupa stosuje metodę uproszczoną opisaną w p. 5.5.15 MSSF 9 polegającą na wycenie odpisu w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

W celu obliczenia odpisu Grupa stosuje tzw. macierz rezerw. Metoda ta polega na przemnożeniu należności w ustalonych przedziałach wiekowych przez obliczone stawki nieściągalności należności. W celu obliczenia stawek nieściągalności Grupa analizuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych w odpowiednich przedziałach wiekowych.

10.9 Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Rozchód zapasów wycenia się metodą FIFO.

Spółki Grupy klasyfikują zapasy na następujące składniki: materiały, półprodukty, produkty oraz towary handlowe.

Cena sprzedaży netto odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży pomniejszonej o wszelkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy (tj. koszty sprzedaży, marketingu itp.). Zapasy wykazywane są w wartości netto pomniejszonej o dokonane odpisy aktualizujące. Odpisy aktualizujące zapasy tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania. Sposób liczenia odpisów aktualizujących wartość zapasów opisano w sekcji 9.2 Niepewność szacunków.

10.10 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości należności.

Sposób liczenia odpisów z tytułu utraty wartości należności opisano w sekcji 10.8 powyżej.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Ze względu na

nieistotność kwoty korekty w związku z dyskontowaniem należności związanych ze sprzedażą ratalną nie podlega ona ujawnieniu.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

10.11 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne to środki zgromadzone na rachunkach bankowych i w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, z tym że wartość środków na rachunkach bankowych obejmuje także skapitalizowane, dopisane do stanu środków na rachunku bankowym odsetki.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

10.12 Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.13 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty lub jeżeli termin zapłaty przekracza jeden rok według metody zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego wycenia się według metody zamortyzowanego kosztu.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Dywidendy na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie do momentu wypłaty.

10.14 Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowy wynikający ze zdarzeń przeszłych oraz gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych i można wiarygodnie oszacować ich wartość. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

10.15 Świadczenia pracownicze – świadczenia urlopowe, odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Grupa ujmuje rezerwy na wypłatę świadczeń urlopowych oraz odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych.

Zgodnie z wymaganiami MSR 19 Grupa ujmuje koszt urlopów w momencie, gdy pracownicy wykonywali pracę, która zwiększa ich uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W związku z tym na koniec okresu sprawozdawczego Grupa tworzy rezerwę w kwocie wynagrodzenia przysługującego za niewykorzystany urlop. Wartość rezerw obejmuje również składki na ubezpieczenia społeczne w części obciążającej pracodawcę oraz inne obciążenia pracodawcy wynikające z prawa albo

regulaminów i układów zbiorowych. Wysokość rezerwy urlopowej aktualizowana jest raz w roku – na koniec danego roku obrotowego.

Zgodnie z wymaganiami MSR 19 w celu obliczenia rezerw na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne, Grupa stosuje tzw. metodę prognozowanych świadczeń jednostkowych. Metoda ta polega na przyporządkowaniu świadczenia do okresów, w których powstaje zobowiązanie do zapewnienia świadczeń po okresie zatrudnienia. Zobowiązanie powstaje w miarę wykonywania pracy przez pracownika w zamian za świadczenia po okresie zatrudnienia, których wypłaty Grupa spodziewa się w przyszłych okresach sprawozdawczych. Rezerwy są szacowane przez Grupę i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia i planowanego wzrostu wynagrodzeń. Wysokość rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne aktualizowana jest raz w roku – na koniec danego roku obrotowego.

10.16 Płatności w formie akcji własnych

Przyznane pracownikom nagrody w formie akcji własnych, rozliczane w instrumentach kapitałowych, są ujmowane jako koszt według wartości godziwej przyznanych instrumentów na dzień przyznania w okresie nabywania uprawnień do tych instrumentów, z odpowiadającym wzrostem kapitału własnego, z uwzględnieniem szacowanej liczby instrumentów kapitałowych, do których nastąpi nabycie uprawnień. Grupa dokonuje, jeśli to konieczne, korekty tych szacunków, jeśli późniejsze informacje wskazują, że liczba instrumentów kapitałowych, do których nastąpi nabycie uprawnień, różni się od wcześniejszych oszacowań. Na dzień nabycia uprawnień Grupa koryguje szacunek do poziomu liczby instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie zostały nabyte uprawnienia.

Warunki rynkowe, takie jak osiągnięcie określonej ceny rynkowej akcji, od których uzależnione jest nabycie uprawnień do instrumentów, powinny zostać uwzględnione w procesie szacowania wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych. Z tego względu w przypadku przyznania instrumentów kapitałowych z warunkami rynkowymi Grupa ujmuje koszt, jeżeli pracownicy spełniają inne warunki nabycia uprawnień niezależnie od tego, czy warunek rynkowy został spełniony.

W przypadku, gdy nagrody w formie akcji własnych są rozliczane w środkach pieniężnych, Grupa rozpoznaje koszt w wartości godziwej zobowiązania, z uwzględnieniem szacowanej liczby instrumentów kapitałowych, do których nastąpi nabycie uprawnień oraz narastająco przez okres nabywania tych uprawnień. Do czasu, gdy zobowiązanie zostanie uregulowane, Grupa na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

10.17 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Grupa nie przeznaczona zysku na cele pracownicze lub fundusze specjalne. Zysk przeznaczony jest na zwiększenie kapitału zapasowego, pokrycie strat z lat ubiegłych, bądź na wypłatę dywidendy.

10.18 Dotacje

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej, ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz, że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana. W przypadku, gdy dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób wspólny do kosztów, które dotacja ma w zamierzeniu kompensować. Natomiast w przypadku, gdy dotacja dotyczy określonego składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana w pasywach w pozycji przychodów przyszłych okresów, a następnie jest stopniowo ujmowana w rachunku zysków i strat jako przychód proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów.

W przypadku otrzymanych dotacji, dla których istnieje istotne ryzyko zwrotu tzn. niespełnienia warunków umownych związanych z otrzymaną dotacją (zarówno wydatkowanych jak również otrzymanych a nie wydatkowanych), Grupa wykazuje zagrożone zwrotem dotacje jako rezerwy na zobowiązania.

10.19 Przychody

Przychody ze sprzedaży produktów i towarów

Przychody ze sprzedaży produktów i towarów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do produktów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody ze sprzedaży usług, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji na dzień bilansowy. W przypadku usług realizowanych w czasie krótszym niż jeden miesiąc, przychód z wykonania usługi ujmuje się w okresie jej wykonania.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej (stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych).

Przychody z tytułu wynajmu

Sposób ujmowania przychodów z tytułu wynajmu został opisany w sekcji 10.4 Leasing.

10.20 Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych.

Podatek wykazany w rachunku zysków i strat to podatek bieżący obciążający wynik okresu sprawozdawczego Grupy oraz część odroczonego, stanowiąca zmianę stanu aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w okresie.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu,

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać w/w różnice, aktywa i straty,

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania, czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu zgodnie z zasadami opisanymi w sekcji 9.2 Niepewność szacunków.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą w innych całkowitych dochodach dotyczących pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczącym pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat

należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

10.21 Zysk netto na akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej za dany okres przez średnioważoną liczbę akcji w okresie.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej przez średnioważoną liczbę akcji w okresie powiększoną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane w momencie konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

10.22 Kapitał własny

Kapitał własny to aktywa pomniejszone o zobowiązania i rezerwy na zobowiązania. Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa oraz postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

10.23 Rozliczenia międzyokresowe

Czynne rozliczenia międzyokresowe

Grupa dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.

Bierne rozliczenia międzyokresowe

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

10.24 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje aktywa trwale (lub grupę aktywów) jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli uzna, że ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie w prowadzonej działalności gospodarczej. Warunek ten uznaje się za spełniony wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Sklasyfikowanie aktywów trwałych do grupy przeznaczonych do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do zakończenia transakcji sprzedaży w czasie jednego roku od dnia zmiany klasyfikacji aktywów trwałych.

W momencie reklasyfikacji składnika aktywów trwałych na aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży zaprzestaje się jego amortyzacji i wykazuje w kwocie niższej z jego wartości bilansowej na dzień reklasyfikacji i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako oddzielny składnik aktywów obrotowych.

Wszelkie przychody i koszty związane z utrzymaniem aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, prezentowane są w pozostałych kosztach bądź przychodach operacyjnych.

Działalność zaniechana

W przypadku gdy Grupa przewiduje zaprzestanie określonego zakresu działalności mającego wpływ na przychody i koszty przyszłych okresów sprawozdawczych, przy zachowaniu zasady kontynuacji - odpowiednie przychody i koszty z tym związane wykazuje odrębnie od przychodów i kosztów działalności kontynuowanej.

Momentem reklasyfikacji aktywów, zobowiązań i wyników do działalności zaniechanej jest moment, w którym Grupa ma wystarczające przekonanie co do tego, że działalność będzie zaniechana. W sytuacji zaniechania działalności po dniu bilansowym, jednak przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego, Grupa reklasyfikuje działalność jako zaniechaną na dzień bilansowy. W takiej sytuacji aktywa są wyceniane w wartości likwidacyjnej i wykazywane w osobnej pozycji bilansu „aktywa dotyczące działalności zaniechanej”, a zobowiązania są wyceniane w wartości godziwej i wykazywane w osobnej pozycji „zobowiązania dotyczące działalności zaniechanej”. Przychody i koszty dotyczące działalności zaniechanej nie są ujmowane razem z przychodami i kosztami działalności kontynuowanej, lecz wykazywane w osobnej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów „Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej”.

11. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

Działalność Grupy opiera się o jeden segment operacyjny – produkcja i dystrybucja odczynników i aparatury do diagnostyki laboratoryjnej. Dane zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym dotyczą więc tego segmentu.

Zgodnie z wewnętrzną sprawozdawczością zarządcą, Zarząd dokonuje systematycznej analizy wyników oraz alokowanych zasobów wyłącznie w tym segmencie operacyjnym.

12. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW GEOGRAFICZNYCH

Przychody ze sprzedaży w podziale geograficznym

Kraj	Przychody ze sprzedaży w 2018	Udział w przychodach ogółem	Kraj	Przychody ze sprzedaży w 2017	Udział w przychodach ogółem
Polska	11 771	16,9%	Polska	14 846	19,1%
Rosja	11 050	15,8%	Rosja	12 271	15,8%
Bangladesz	3 242	4,6%	Chiny	4 793	6,2%
Czechy	3 030	4,3%	Bangladesz	4 350	5,6%
Chiny	2 978	4,3%	Białoruś	3 499	4,5%
Białoruś	2 798	4,0%	Wietnam	2 067	2,7%
Szwajcaria	2 330	3,3%	Czechy	2 062	2,7%
Filipiny	2 325	3,3%	Filipiny	2 045	2,6%
Iran	2 137	3,1%	Szwajcaria	1 969	2,5%
Panama	2 062	3,0%	Panama	1 794	2,3%
Pozostałe (91 krajów)	26 070	37,4%	Pozostałe (91 krajów)	27 889	36,0%
Razem	69 793	100,0%	Razem	77 585	100,0%

Niefinansowe aktywa trwale w podziale geograficznym

Poniższa tabela zawiera podział geograficzny niefinansowych aktywów trwałych, które obejmują rzeczowe aktywa trwale, wartości niematerialne i prawne, w tym nakłady na prace rozwojowe, oraz nieruchomości inwestycyjne.

Kraj	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Polska	71 233	88 824
Rosja	104	232
Szwajcaria	343	291
Białoruś	22	26
Razem	71 702	89 373

13. PRZYCHODY OPERACYJNE WEDŁUG BRANŻ

Branża	Przychody ze sprzedaży w 2018	Udział w przychodach ogółem	Branża	Przychody ze sprzedaży w 2017	Udział w przychodach ogółem
Hematologia	31 395	45,0%	Hematologia	36 100	46,5%

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

Biochemia	28 457	40,8%	Biochemia	27 669	35,7%
Serwis	3 435	4,9%	Serwis	3 639	4,7%
Immunologia	1 621	2,3%	Vacurette/Greiner	3 910	5,0%
Vacurette/Greiner	1 225	1,8%	Immunologia	1 621	2,1%
Analityka Ogólna	742	1,1%	Parazytologia	1 200	1,5%
Koagulologia	621	0,9%	Elektroforeza	730	0,9%
Parazytologia	341	0,5%	Analityka Ogólna	688	0,9%
Elektroforeza	218	0,3%	Koagulologia	539	0,7%
Pozostale	1 738	2,4%	Pozostale	1 489	2,0%
Razem	69 793	100,0%	Razem	77 585	100,0%

14. STRUKTURA RZECZOWA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I PRODUKTÓW

	Okres zakończony 31 grudnia 2018	Okres zakończony 31 grudnia 2017
Sprzedaż wyrobów	31 265	29 270
Sprzedaż towarów	36 507	46 348
Sprzedaż usług	2 021	1 967
Razem	69 793	77 585

15. PRZYCHODY I KOSZTY

15.1 Przychody z tytułu otrzymanych dotacji

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Dotacja otrzymana w ramach POIR 2014-2020 Poddziałanie 3.3.3. Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych - Go to Brand	76	416
Dotacje otrzymane z Urzędu Pracy	-	102
Dotacje otrzymane na prace rozwojowe i środki trwałe	31	37
Przychody z tytułu otrzymanych dotacji ogółem	107	555

Powyższa tabela przedstawia dotacje rozliczone w przychody w roku 2018 oraz w roku 2017. Dotacja Go to Brand oraz dotacje z Urzędu Pracy były dotacjami do kosztów i zostały rozliczone w latach, w których ujęte zostały koszty dofinansowane z tych dotacji. Dotacje do prac rozwojowych rozliczają się w przychody proporcjonalnie do amortyzacji prac, na które zostały przyznane. nierozliczone dotacje dotyczące niezakończonych prac rozwojowych oraz dotyczące niezamortyzowanej części zakończonych prac rozwojowych zostały opisane w nocie 35 „Przychody przyszłych okresów z tytułu otrzymanych dotacji”.

Dotacja Go to Brand

Spółka zawarła 30 maja 2017 roku (data otrzymania podpisanego egzemplarza umowy) z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości Umowę o Dofinansowanie Projektu w Ramach Poddziałania 3.3.3 Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych – Go to Brand POIR. Przedmiotem umowy było udzielenie Spółce dofinansowania na realizację projektu "Ekspansja eksportowa producenta urządzeń medycznych i materiałów diagnostycznych, podmiotu PZ CORMAY S.A. na wybranych rynkach w "Programie promocji branży sprzętu medycznego" ze środków publicznych oraz określenie praw i obowiązków stron umowy związanych z realizacją projektu. Całkowity koszt realizacji projektu wynosił 1 306 tys. PLN. Całkowita kwota kosztów kwalifikowalnych związanych z realizacją projektu wynosiła 1 000 tys. PLN. Całkowita kwota dofinansowania w związku z realizacją projektu przyznana została w wysokości nieprzekraczającej 500 tys. PLN.

Działania w zakresie projektu obejmowały:

- udział PZ CORMAY S.A. w imprezach branżowych/targowych związanych z diagnostyką medyczną i laboratoryjną na rynku europejskim, azjatyckim i arabskim,
- aktywny udział w programie promocji w tzw. działaniach ogólnych promujących polską branżę sprzętu medycznego,
- zintegrowanie działań strategii PZ CORMAY S.A. wejścia na rynki ze strategią eksportową RP, zwiększenia ekspansji eksportowej, ekspansji technologii promowania w ramach branżowego programu promocji sprzętu medycznego oraz udział w targach branżowych w kilku państwach na świecie.

Projekt został w całości zrealizowany w 2017 i 2018 roku. Łączna kwota otrzymanej dotacji to 492 tys. PLN.

15.2 Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Rozwiązanie innych rezerw	559	-
Rozwiązanie odpisu aktualizującego środki trwałe	139	-
Zysk na sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	63	-
Zwrot kosztów sądowych	23	229
Umorzenie zobowiązań	18	446
Rozwiązanie rezerwy na sprawy sporne	-	1 325
Rozwiązanie odpisu aktualizującego zapasy	-	519
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej	-	19
Inne	261	359
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	1 063	2 897

15.3 Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Aktualizacja wartości prac rozwojowych	19 385	5 638
Spisanie nakładów na środki trwałe w budowie	2 165	-
Spisanie/utyliczanie zapasów	790	1 521
Utworzenie odpisu na zapasy	705	647
Aktualizacja wartości środków trwałych w budowie	350	-
Rozliczenie inwentaryzacji	163	147
SSE - koszty ponoszone w okresie zawieszenia inwestycji	78	141
Podatek od nieruchomości w SSE	60	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej	27	-
Spisanie należności	19	217
Aktualizacja wartości środków trwałych	2	111
Strata na sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-	116
Inne	332	264
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	24 076	8 802

Aktualizacja wartości prac rozwojowych

W wyniku przeprowadzonych na 31 grudnia 2018 roku testów na utratę wartości Grupa podjęła decyzję o dokonaniu odpisów aktualizujących wartość trwających prac rozwojowych. Powodem rozpoznania odpisu na 31 grudnia 2018 roku były przedłużające się prace nad wdrożeniem analizatorów do produkcji, a co za tym idzie zwiększone ryzyko prognoz przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa na podstawie rekomendacji biegłego rewidenta dokonała zwiększenia wyliczonej stopy dyskonta w wysokości 14,36% o dodatkową premię na ryzyko szacunków - 4,5 pp. dla projektów już zarejestrowanych analizatorów (Hermes Senior i Equisse) oraz 9 pp. dla projektów jeszcze niezarejestrowanych (Hermes Junior i BlueBox). W konsekwencji zastosowana stopa dyskonta wyniosła dla projektów Hermes Senior i Equisse 18,86%, natomiast dla projektów Hermes Junior i BlueBox 23,36%. Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów przedstawiono w nocie 20.1 „Podsumowanie statusu kluczowych trwających prac rozwojowych” w sekcji „Utrata wartości kluczowych trwających prac rozwojowych”.

Spisanie nakładów na środki trwałe w budowie

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka podjęła decyzję o spisaniu nakładów poniesionych na środki trwałe w budowie w kwocie 2 165 tys. PLN. Spisane nakłady dotyczyły kosztów pierwotnego projektu Centrum Produkcyjno-Logistycznego (CP-L) na działce w Specjalnej Strefie Euro-Park Mielec, podstrefa Lublin oraz kosztów kolejnego projektu CP-L, przygotowanego w technologii zaprojektuj i wybuduj, który mógł być zrealizowany jedynie w przedmiotowej lokalizacji. Spisaniu nie uległ natomiast najnowszy projekt CP-L, który może być wykorzystany po dokonaniu odpowiednich korekt również w nowej lokalizacji. Spisanie nakładów miało związek z zawarciem w dniu 15 lutego 2019 roku warunkowej umowy sprzedaży działki w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Euro-Park Mielec, podstrefa Lublin, w związku z planem budowy CP-L w innej lokalizacji. W ocenie Zarządu

jest to zdarzenie, które dostarcza dowodów na istnienie utraty wartości poniesionych nakładów na prace projektowe już na dzień bilansowy i dlatego nakłady te zostały spisane jeszcze w roku 2018.

Warunkową umowę sprzedaży nieruchomości opisano w notce 45 „Zdarzenia następujące po dniu bilansowym”.

15.4 Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Różnice kursowe	168	86
Przychody z tytułu odsetek	49	47
Inne	8	10
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w spółce Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	-	4 654
Przychody finansowe ogółem	225	4 797

15.5 Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Rezerwa na odsetki od potencjalnego zwrotu dotacji 3.2.1 "Umowa Wdrożenie do produkcji analizatorów"	332	-
Odsetki i prowizje bankowe	183	174
Różnice kursowe	152	281
Odsetki od umów leasingu	86	70
Pozostałe	47	48
Koszty finansowe ogółem	800	573

15.6 Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Amortyzacja	4 596	4 644
Zużycie materiałów i energii	11 989	12 703
Usługi obce	17 267	17 964
Podatki i opłaty	1 275	1 022
Koszty świadczeń pracowniczych	19 923	20 184
Pozostałe koszty rodzajowe	1 104	1 234
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	26 261	29 824
Zmiana stanu produktów	(7 964)	(7 124)
Koszty według rodzajów ogółem	74 451	80 451
Koszt własny sprzedaży	41 710	46 440
Koszt sprzedaży	23 733	24 511
Koszty ogólnego zarządu	9 008	9 500
Razem koszty według miejsca powstawania	74 451	80 451

16. PODATEK DOCHODOWY

16.1 Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawiały się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	102	577

Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(506)	(518)
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	512	257
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	106	316

16.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Poniżej dokonano uzgodnienia podatku dochodowego wyliczonego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym faktycznie wykazanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem	(24 872)	(1 901)
Podatek według stawki podatkowej obowiązującej Jednostkę Dominującą (19%)	(4 726)	(361)
Różnice pomiędzy podatkiem wg statutowej stawki podatkowej a podatkiem wykazanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów		
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	616	300
Przychody trwale niestanowiące przychodów podatkowych	-	(58)
Nierozpoznanie aktywów z tytułu podatku dochodowego na odpisach aktualizujących inwestycje w jednostki współzależne (MSR 12, par. 44)	(610)	(1 568)
Podatek od kapitałów własnych ujęty w podatku dochodowym (Szwajcaria)	115	286
Korekta podatku bieżącego za lata poprzednie, w części nieuwzględnionej w podatku odroczonym w poprzednich latach	(163)	-
Różnica między średnią stawką podatkową a stawką lokalną	-	(1)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	1	10
Odpis aktualizujący aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 917	1 727
Pozostałe	(44)	(19)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	106	316

16.3 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Główne pozycje aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością bilansową i podatkową aktywów i zobowiązań	7 527	4 193
Nierozliczona strata z lat ubiegłych	19 312	16 902
Odpis aktualizujący aktywa z tytułu podatku	(25 188)	(18 275)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 651	2 820
Kompensata aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniach jednostkowych spółek Grupy Kapitałowej	(528)	(1 096)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w sprawozdaniu finansowym	1 123	1 724
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związana z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością bilansową i podatkową aktywów i zobowiązań	1 170	1 715
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 170	1 715
Kompensata aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniach jednostkowych spółek Grupy Kapitałowej	(528)	(1 096)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w sprawozdaniu finansowym	642	619

17. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Zmiany wartości bilansowej środków trwałych w roku 2018 i 2017 przedstawiały się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Budynki, budowle i grunty	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018	11 627	4 852	2 777	21 663	3 424	44 343
Zwiększenia	57	126	208	3 163	3 439	6 993
Nabycia bezpośrednie	-	14	108	-	2 165	2 287
Przeniesienie ze STwB na ST	57	112	100	3 163	-	3 432
Przeniesienie z zapasów	-	-	-	-	1 274	1 274
Zmniejszenia	-	177	351	2 785	5 597	8 910
Sprzedaż (po reklasyfikacji na towary)	-	-	-	1 276	-	1 276
Sprzedaż (bezpośrednio ze środków trwałych)	-	125	351	977	-	1 453
Likwidacja	-	52	-	532	-	584
Spisanie nakładów na środki trwałe	-	-	-	-	2 166	2 166
Transfer ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	3 431	3 431
Różnice kursowe z przeliczenia	-	12	3	31	-	46
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018	11 684	4 813	2 637	22 072	1 266	42 472
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2018	-	-	-	235	-	235
Zwiększenia	-	-	-	2	350	352
Zmniejszenia	-	-	-	139	-	139
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-
Odpis wartości na dzień 31 grudnia 2018	-	-	-	98	350	448
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2018	1 259	3 027	1 690	12 388	-	18 364
Zwiększenia - amortyzacja w okresie	338	588	364	3 009	-	4 299
Zmniejszenia	-	150	346	1 296	-	1 792
Sprzedaż (po reklasyfikacji na towary)	-	-	-	790	-	790
Sprzedaż (bezpośrednio ze środków trwałych)	-	98	346	42	-	486
Likwidacja	-	52	-	464	-	516
Różnice kursowe z przeliczenia	-	17	4	30	-	51
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2018	1 597	3 482	1 712	14 131	-	20 922
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018	10 368	1 825	1 087	9 040	3 424	25 744
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018	10 087	1 331	925	7 843	916	21 102
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku						
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017	12 238	4 640	-	28 807	-	45 685
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	(614)	213	2 932	(6 223)	2 466	(1 226)
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	11 624	4 853	2 932	22 584	2 466	44 459
Zwiększenia	3	296	351	2 032	3 617	6 299
Nabycia bezpośrednie	-	2	-	11	2 195	2 208
Przeniesienie ze STwB na ST	3	283	351	2 021	-	2 658
Przeniesienie z zapasów	-	11	-	-	1 422	1 433
Zmniejszenia	-	103	423	2 886	2 659	6 071
Sprzedaż	-	61	423	2 250	-	2 734
Likwidacja	-	42	-	637	-	679
Transfer ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	2 659	2 659
Inne	-	-	-	(1)	-	(1)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(194)	(83)	(67)	-	(344)

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017	11 627	4 852	2 777	21 663	3 424	44 343
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2017	-	-	-	-	-	-
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	-	-	-	123	-	123
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	-	-	-	123	-	123
Zwiększenia	-	-	-	164	-	164
Zmniejszenia	-	-	-	52	-	52
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-
Odpis wartości na dzień 31 grudnia 2017	-	-	-	235	-	235
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017	1 448	2 317	-	14 092	-	17 857
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	(664)	320	1 811	(2 651)	-	(1 184)
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	784	2 637	1 811	11 441	-	16 673
Zwiększenia - amortyzacja w okresie	475	597	369	2 903	-	4 344
Zmniejszenia	-	44	423	1 892	-	2 359
Sprzedaż	-	2	423	1 415	-	1 840
Likwidacja	-	42	-	477	-	519
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(163)	(67)	(64)	-	(294)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2017	1 259	3 027	1 690	12 388	-	18 364
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017	10 840	2 216	1 121	11 020	2 466	27 663
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017	10 368	1 825	1 087	9 040	3 424	25 744

Grupa nie posiada żadnych zobowiązań umownych, których przedmiotem jest nabycie rzeczowych aktywów trwałych, a które nie byłyby ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

18. LEASING

18.1 Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Spółki Grupy Kapitałowej występują w roli leasingobiorców w leasingu operacyjnym z tytułu umów najmu powierzchni biurowej i magazynowej. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 roku	386	374
Od 1 roku do 5 lat	539	821
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	925	1 195

Koszt poniesiony przez Grupę w 2018 roku w związku z umowami leasingu operacyjnego, w których spółki Grupy pełniły rolę leasingobiorców wyniósł 1 144 tys. PLN, a w 2017 roku – 1 100 tys. PLN.

18.2 Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Spółki Grupy Kapitałowej występują w roli leasingodawców w leasingu operacyjnym z tytułu umów dzierżawy analizatorów do klientów. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 roku	29	28
Od 1 roku do 5 lat	-	-
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	29	28

18.3 Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego – Grupa jako leasingobiorca

Spółki Grupy występują w roli leasingobiorców w umowach leasingu finansowego. Środki trwale będące przedmiotem leasingu to głównie pozycje z grup środków transportu oraz innych środków trwałych. Umowy leasingu są to zarówno umowy pierwotne jak i umowy leasingu zwrotnego, w których spółki Grupy dokonują sprzedaży i powtórnego leasingu posiadanych wcześniej środków trwałych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 roku	829	860
Od 1 roku do 5 lat	808	783
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	1 637	1 643

Wartość netto środków trwałych w leasingu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 i na dzień 31 grudnia 2017 przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Urządzenia techniczne i maszyny	57	-
Środki transportu	646	853
Inne środki trwałe	1 759	1 362
Razem	2 462	2 215

18.4 Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu – Grupa jako leasingodawca

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki Grupy nie występowały w roli leasingodawców w leasingu finansowym.

19. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Poniżej przedstawiono zmiany wartości bilansowej nieruchomości inwestycyjnej w roku 2018 i 2017:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia	1 102	1 083
Wycena do wartości godziwej - wpływ na wynik	(27)	19
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnej	(1 075)	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-
Na dzień 31 grudnia	-	1 102

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała nieruchomość inwestycyjną położoną w Łomiankach, którą stanowiła działka gruntu. Nieruchomość inwestycyjna była na dzień 31 grudnia 2017 roku wyceniona według wartości godziwej. Wycena została przeprowadzona na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych i została oparta o metodę transakcji porównawczych.

W dniu 6 lipca 2018 Grupa sprzedała posiadaną nieruchomość inwestycyjną za kwotę 1 075 tys. PLN, kwotę niższą o 27 tys. PLN od wartości wyceny z dnia 31 grudnia 2017.

Na dzień 31 grudnia 2018 Grupa nie posiada innych nieruchomości inwestycyjnych.

20. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Grupa ujawnia informacje w podziale na grupy wartości niematerialnych, stosując rozróżnienie na wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie i pozostałe wartości niematerialne. Do wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie Grupa zalicza „nakłady na trwające prace rozwojowe” oraz „koszty zakończonych prac rozwojowych”. Do pozostałych wartości niematerialnych są zaliczane patenty, licencje, oprogramowanie komputerowe i inne. Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, jak również patenty, licencje, oprogramowanie komputerowe i inne są składnikami aktywów określonym okresie użytkowania.

Zmiany wartości bilansowej wartości niematerialnych i prawnych w roku 2018 i 2017 przedstawiały się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Koszty trwających prac rozwojowych	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018	66 142	5 232	1 243	185	72 802
Zwiększenia	7 979	-	22	-	8 001
Nabycia bezpośrednie	7 979	-	7	-	7 986
Transfer z trwających na zakończone prace rozwojowe	-	-	15	-	15
Zmniejszenia	259	-	-	-	259
Transfer prototypów na zapasy w celu odsprzedaży	259	-	-	-	259
Różnice kursowe z przeliczenia	368	225	45	(7)	631
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018	74 230	5 457	1 310	178	81 175
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2018	5 388	62	-	-	5 450
Zwiększenia	19 385	-	-	-	19 385
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	368	-	-	-	368
Odpis wartości na dzień 31 grudnia 2018	25 141	62	-	-	25 203
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2018	-	4 080	597	148	4 825
Zwiększenia - amortyzacja w okresie	-	241	51	3	295
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	(1)	(1)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	225	31	(3)	253
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2018	-	4 546	679	147	5 372
Wartość netto					
Na dzień 1 stycznia 2018	60 754	1 090	646	37	62 527
Na dzień 31 grudnia 2018	49 089	849	631	31	50 600
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Koszty trwających prac rozwojowych	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017	59 566	1 997	1 138	4 220	66 921
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	180	3 710	186	(4 027)	49
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	59 746	5 707	1 324	193	66 970
Zwiększenia	8 113	21	16	-	8 150
Nabycia bezpośrednie	6 862	-	16	-	6 878
Transfer z trwających na zakończone prace rozwojowe	-	21	-	-	21
Inne transfery	1 251	-	-	-	1 251
Zmniejszenia	840	-	-	-	840
Transfer z trwających na zakończone prace rozwojowe	21	-	-	-	21
Korekta ceny nabycia	819	-	-	-	819
Różnice kursowe z przeliczenia	(877)	(496)	(97)	(8)	(1 478)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017	66 142	5 232	1 243	185	72 802
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2017	-	62	-	-	62
Zwiększenia	5 744	-	-	-	5 744
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	(356)	-	-	-	(356)
Odpis wartości na dzień 31 grudnia 2017	5 388	62	-	-	5 450

Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017	-	620	438	4 156	5 214
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	-	3 710	178	(4 015)	(127)
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	-	4 330	616	141	5 087
Zwiększenia - amortyzacja w okresie	-	245	44	6	295
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Inne	-	1	(1)	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(496)	(62)	1	(557)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2017	-	4 080	597	148	4 825
Wartość netto					
Na dzień 1 stycznia 2017	59 746	1 315	708	52	61 821
Na dzień 31 grudnia 2017	60 754	1 090	646	37	62 527

Wartość kosztów trwających prac rozwojowych w podziale na projekty przedstawiała się na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku następująco:

Projekt	Stan na 31 grudnia 2018			Stan na 31 grudnia 2017		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto
Equisse	20 212	-	20 212	17 183	-	17 183
Hermes Senior	18 925	2 676	16 249	17 297	-	17 297
Hermes Junior	10 252	7 024	3 228	9 244	-	9 244
BlueBox	18 655	9 685	8 970	16 973	-	16 973
MSL30*	5 630	5 630	-	5 262	5 262	-
Pozostałe	556	126	430	183	126	57
Razem	74 230	25 141	49 089	66 142	5 388	60 754

*Nakłady na projekt MSL30 zostały w całości objęte odpisem aktualizującym wartość z uwagi na zawieszenie projektu

20.1 Podsumowanie statusu kluczowych trwających prac rozwojowych

Equisse

Jednym z najbardziej zaawansowanych nowych produktów jest analizator biochemiczny „Equisse” o wydajności 400 oznaczeń na godzinę wraz z linią odczytnikową.

W 2017 roku, po zakończeniu testów bezpieczeństwa elektrycznego i uzyskaniu certyfikatu zgodności z normą IEC 61010-1:2010 przeprowadzono walidację zewnętrzną analizatora Equisse w laboratorium biochemicznym w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 1 w Lublinie. Walidacja zakończyła się pozytywną opinią w czerwcu 2017 roku.

Następnie dokonano zgłoszenia analizatora Equisse wraz z dedykowaną linią odczytnikową w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych w Warszawie. Częścią zgłoszenia jest Deklaracja Zgodności CE.

Po zarejestrowaniu analizatora uruchomiono program testów użytkowych w laboratoriach zewnętrznych (tzw. „friendly users”). Celem testów było potwierdzenie parametrów użytkowych oraz zebranie opinii użytkowników końcowych w zakresie jakości pracy oraz obsługi analizatora. Na te potrzeby został stworzony stosowny harmonogram, który zakładał przeprowadzenie testów użytkowych w czterech laboratoriach o różnych profilach. Pod uwagę wzięto laboratoria różniące się pod względem ilości wykonywanych oznaczeń, jak również strukturą własności (laboratoria prywatne oraz publiczne). Kolejne oceny były przesunięte w czasie, tak aby wnioski z poszczególnych testów zostały zaimplementowane i poddane ocenie w kolejnych laboratoriach.

W listopadzie 2017 roku rozpoczęto pierwszą ocenę użytkową analizatora Equisse w jednym z warszawskich laboratoriów. Następnie w styczniu 2018 roku rozpoczęto testowanie w drugim laboratorium, działającym w jednej z prywatnych sieci placówek diagnostycznych. Na podstawie gromadzonych na bieżąco informacji zwrotnych oraz raportów końcowych dokonano stosownych modyfikacji. Większość zmian udało się wprowadzić na tyle szybko, że możliwym było przetestowanie ich jeszcze w tym samym laboratorium.

W drugim kwartale 2018 roku trzeci egzemplarz analizatora Equisse zainstalowany został w przyszpitalnym laboratorium w jednej z podwarszawskich miejscowości. W połowie maja 2018 roku kolejny, tj. czwarty analizator Equisse został zainstalowany w dużym warszawskim szpitalu, gdzie dziennie wykonywał badania dla 700-800 pacjentów. Szpital ten, a szczególnie pracownia laboratorium biochemicznego wyposażona jest w nowoczesne aparaty wiodących firm światowych, tj.: Roche, Beckman-Coulter, Olympus, które stanowiły punkt odniesienia w ramach przeprowadzanych testów. Głównym celem oceny analizatora w dwóch ostatnich laboratoriach było potwierdzenie niezawodności pracy aparatu przy wykonywaniu dużej ilości testów w ciągu dnia oraz sprawdzenie korelacji wyników z wynikami innych analizatorów użytkowanych w tych laboratoriach.

Wszystkie zebrane uwagi oraz obserwacje z czterech wspomnianych wyżej laboratoriów pozwoliły na wprowadzenie stosownych modyfikacji, przetestowanie ich skuteczności oraz podniosły poziom funkcjonalności analizatora. Umożliwiły również sprawdzenie oprogramowania użytkowego, które zostało określone jako przyjazne oraz intuicyjne w obsłudze. W efekcie pracy pierwszych aparatów nie zidentyfikowano krytycznych błędów i osiągnięte na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania wyniki są zadowalające.

W międzyczasie, pod koniec 2017 roku, analizator Equisse został zarejestrowany jako wyrób medyczny w szwajcarskim urzędzie rejestracji Swissmedic w Bernie. W dniu 22 grudnia 2017 zostało dokonane zgłoszenie analizatora Equisse 400 oraz 37 odczynników z dedykowanej do analizatora linii w tymże urzędzie. W dniu 27 grudnia 2017 zarejestrowane zostały również surowice kontrolne, kalibratory oraz płyny myjące dla analizatora Equisse.

Równoległe do prowadzenia opisanych powyżej testów i instalacji u tzw. friendly users, Spółka opracowała ofertę produktową i materiały promocyjne dla analizatora Equisse i rozpoczęła promocję tego produktu wśród pierwszych, wybranych klientów. W październiku 2018 roku pierwsze dwa egzemplarze aparatu Equisse zostały sprzedane do dystrybutorów w Bułgarii i w Czechach.

Od sierpnia 2017 roku trwają prace nad modyfikacjami rozwiązań technicznych zastosowanych w aparacie, co pozwolić ma na znaczące obniżenie kosztu produkcji analizatora Equisse, tak aby dostosować go do aktualnych poziomów cen na rynku światowym. W trakcie 2018 roku prowadzone były prace koncepcyjne, w wyniku których zostały zbudowane trzy prototypy według nowej koncepcji. Od listopada 2018 trwają testy prototypów. Do końca 2018 roku zostały przeprowadzone testy EMC oraz testy transportowe. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania trwają testy bezpieczeństwa elektrycznego, walidacja poprawności pracy aparatu oraz walidacja linii odczynnikowej. Równoległe udoskonalane jest oprogramowanie sterujące i użytkowe oraz ustawienia niektórych modułów. Zakończenie walidacji nowej wersji aparatu Equisse jest planowane na koniec I półrocza 2019 roku. Po zakończeniu walidacji nowej wersji rozpocznie się produkcja preseryjna pierwszych egzemplarzy Equisse.

Spółka przewiduje, iż w efekcie powyższych prac urządzenie będzie gotowe do sprzedaży w IV kwartale 2019 roku.

Hermes Senior

Drugim produktem, w którym prace projektowe są najbardziej zaawansowane, jest analizator hematologiczny „Hermes Senior”. Przedmiotem projektu jest opracowanie analizatora hematologicznego klasy 5 diff wraz z trybem 3 diff o wydajności 120 oznaczeń na godzinę. Aparat ma wykonywać pomiar 35 parametrów krwi. Aparat jest wyposażony w automatyczny podajnik o pojemności 110 próbek.

W 2017 roku zostały zmontowane pierwsze preseryjne sztuki analizatora, które zostały wykorzystane do dalszych testów weryfikacyjnych i walidacyjnych. Wtedy też zakończono testy EMC i bezpieczeństwa elektrycznego, uzyskując niezbędną certyfikację.

W okresie maj - czerwiec 2017 roku realizowana była walidacja wewnętrzna w lubelskim laboratorium Spółki. W czerwcu Spółka rozpoczęła współpracę z laboratorium przy Zakładzie Diagnostyki Hematologicznej Katedry Diagnostyki Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, w zakresie weryfikacji i walidacji urządzenia. W okresie czerwiec - lipiec 2017 roku aparat był testowany przez pracowników tego Zakładu w celu uzyskania wstępnej opinii o urządzeniu. Walidacja wewnętrzna i wstępne testy wykazały, że aparat na tamtym etapie nie spełniał niektórych parametrów analitycznych zdefiniowanych w specyfikacji projektowej.

Na podstawie wyników wyżej opisanych testów i walidacji Spółka kontynuowała prace związane z poprawą funkcjonowania modułów aparatu. Zakres tych modyfikacji obejmował między innymi korekty rozwiązań mechanicznych i hydraulicznych oraz poprawienie działania oprogramowania sterującego i użytkowego. Prace te były kontynuowane w 2018 roku. W IV kwartale 2018 roku aparat Hermes Senior przeszedł z powodzeniem walidację wewnętrzną oraz zewnętrzną, co umożliwiło złożenie deklaracji zgodności CE tego analizatora i jego rejestrację w URPL na koniec 2018 roku. W IV kwartale 2018 roku Spółka

opracowała ofertę produktową i materiały promocyjne dla analizatora Hermes Senior i prowadzono rozmowy handlowe z wybranymi dystrybutorami. W efekcie pierwszy egzemplarz został sprzedany do Rumunii. W I kwartale 2019 roku na bazie doświadczeń związanych z funkcjonowaniem analizatora Spółka prowadziła prace nad dalszym usprawnieniem technicznym aparatu w celu poprawy jego funkcjonowania oraz działania promocyjne wśród swoich dystrybutorów.

Hermes Junior

Kolejnym produktem w trakcie opracowania jest analizator hematologiczny „Hermes Junior”. Przedmiotem projektu jest opracowanie analizatora hematologicznego klasy 5-diff wraz z trybem 3 diff, o wydajności 80 oznaczeń na godzinę. Podobnie jak Hermes Senior aparat Hermes Junior będzie w stanie wykonywać pomiar 35 parametrów krwi. Aparat będzie wyposażony w wewnętrzny podajnik o pojemności 80 próbek.

W 2017 roku nastąpił odbiór dwóch pierwszych funkcjonalnych prototypów tego analizatora oraz przeprowadzono weryfikację techniczną urządzeń pod kątem ich zgodności z założeniami projektowymi. Na podstawie testów użytkowych przeprowadzonych w lubelskim laboratorium Spółki opracowano szereg modyfikacji poprawiających parametry analityczne i użytkowe tego urządzenia. Przeprowadzone testy weryfikacyjne wskazały na konieczność uwzględnienia dodatkowych modyfikacji mechanicznych i korekt w oprogramowaniu użytkowym i sterującym analizatora.

Równolegle do prowadzonych działań projektowych kontynuowany jest proces industrializacji urządzenia. W lipcu 2018 roku odbył się montaż dwóch pierwszych preseryjnych sztuk analizatora, a kolejne trzy zostały zmontowane do końca 2018 roku. W oparciu o pierwsze wyprodukowane aparaty preseryjne Spółka prowadzi testy przygotowawcze do procesu certyfikacji oraz walidacji wewnętrznej i zewnętrznej w specjalistycznych laboratoriach diagnostycznych. Do końca 2018 roku udało się z powodzeniem przeprowadzić testy kompatybilności elektromagnetycznej oraz testy transportowe. Hermes Junior jest częściowo wykonany na komponentach i modułach zastosowanych w analizatorze Hermes Senior, tak więc końcowe prace polegające na walidacji, udoskonalaniu i przygotowaniu do produkcji powinny zostać przeprowadzone w czasie krótszym niż w przypadku analizatora Hermes Senior. Równolegle będzie trwał proces przygotowania dokumentacji rejestracyjnej, w tym m.in. instrukcji użytkownika i instrukcji serwisowej, co umożliwi zgłoszenie tego produktu w URPL. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania Spółka planuje zakończenie wszystkich powyższych prac w I połowie 2020 roku.

BlueBox

Przedmiotem projektu jest opracowanie analizatora biochemicznego POCT (Point-of-Care Testing) wraz z linią odczynników zdeponowanych w jednorazowych kasetach oraz kapilarą do pobierania krwi włócnikowej i do separacji osocza. BlueBox ma być kierowany do gabinetów lekarskich, przychodni, małych szpitali i innych placówek, gdzie jest ograniczony szybki dostęp do diagnostyki krwi.

W 2018 roku prowadzono prace rozwojowe nad poszczególnymi modułami analizatora. Podczas tych działań wykonywano testy kluczowych elementów składowych oraz testy sprawdzające funkcjonowanie całych modułów. W trakcie testów zoptymalizowano proces pomiarowy. Podczas prac testowano wzajemne współdziałanie dedykowanych kaset odczynnikowych z analizatorem. Rezultatem tych badań były dane do analizy nad aparatem jak i elementami eksploatacyjnymi. Wynikiem przeprowadzonych analiz jest ulepszenie procesu heparynizacji (napiłania środkiem przeciwko krzepnięciu krwi kapilar służących do pobierania krwi i separacji osocza). Ponownie przeprowadzone testy potwierdziły właściwe funkcjonowanie tego elementu zestawu. Obecnie rozwijana koncepcja eliminuje potencjalny problem długich i uciążliwych kalibracji urządzenia, dzięki czemu poprawiona zostanie przyjazność docelowego produktu dla użytkownika. Ponadto użytkownik będzie miał większą swobodę w zlecaniu badań zgodnie z jego oczekiwaniami. Dodatkowo nowy wzór kaset będzie pozwalał na lepsze dostosowanie oferty odczynnikowej do rynku, na którym produkt będzie oferowany. Projekt nowego elementu został również zoptymalizowany pod kątem procesu zgrzewania folii zamykającej odczynnik wewnątrz kasy. Dokonano również optymalizacji detalu pod kątem technologii produkcji aby zredukować jego koszt wytwarzania i uprościć proces transportu, będzie miało to pozytywny wpływ na obniżenie kosztu wykonania testu na rozwijanym analizatorze. W III kwartale 2018 roku wybrano dostawcę tego elementu i zlecono przygotowanie procesu produkcyjnego tego detalu. Pierwsze testowe sztuki kaset Spółka otrzymała pod koniec lutego 2019 roku i są obecnie testowane pod kątem właściwości optycznych oraz możliwości zgrzewania z folią zamykającą odczynnik. Na potrzeby opracowania nowych parametrów procesu zgrzewania kaset odczynnikowych została zmodyfikowana maszyna do zgrzewania. Została również opracowana, zmontowana i uruchomiona maszyna do napełniania kaset odczynnikami dla usprawnienia procesu produkcji.

Równolegle z analizami nad elementami zużywalnymi pracowano nad optymalizacją konstrukcji aparatu. W rezultacie zdecydowano o modyfikacji układu dozowania odczynników i próbki. Wykonano szereg prac koncepcyjnych i adaptacyjnych, dzięki którym opracowano projekt układu hydraulicznego zapewniający wysoką precyzję dozowania, jak i niższe koszty produkcji aparatu. Dla wypracowanej koncepcji dobrano odpowiednie elementy wykonawcze oraz zidentyfikowano dostawców.

W czerwcu 2018 roku zmontowano dwa nowe aparaty z wykorzystaniem zmodyfikowanych podzespołów oraz rozpoczęto testy rozruchowe. Dzięki zmontowanym prototypom ułożono parametry cykli pracy poszczególnych modułów, obecnie trwają prace optymalizacyjne m.in. dla zwiększenia szybkości procesu mieszania próbki z odczynnikami przy zachowaniu jednocześnie osiągniętej pierwotnie skuteczności tego procesu. Ponadto przeprowadzono testy przebijania zafoliowanych kaset odczynnikowych przez igłę dozującą, które potwierdziły skuteczność tego procesu, a tym samym funkcjonalność obecnej koncepcji. Obecnie trwają prace projektowe nad kolejną generacją prototypów pozwalających na pełne zastosowanie nowo opracowanych kaset odczynnikowych. Nowe prototypy posłużą do testowania i układania aplikacji oraz rozpoczęcia testów użytkowych w zaprzyjaźnionych laboratoriach. Spółka planuje rejestrację aparatu BlueBox w 2020 roku.

Grupa dokonała ujęcia nakładów na powyższe prace rozwojowe w aktywach bilansu, gdyż w ocenie Zarządu Grupy wymienione wyżej projekty spełniają warunki ujęcia określone w MSR 38, par. 57:

1. możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży;
2. zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży;
3. zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
4. składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne;
5. dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
6. możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Utrata wartości kluczowych trwających prac rozwojowych

Zgodnie z wymogami MSR 36, par. 10a, Grupa przeprowadza na koniec każdego roku test na utratę wartości trwających prac rozwojowych, jako wartości niematerialnych i prawnych niedostępnych jeszcze do użytkowania. W wyniku przeprowadzonych na 31 grudnia 2018 roku testów Grupa podjęła decyzję o dokonaniu odpisów aktualizujących wartość projektów - Hermes Senior, Hermes Junior oraz BlueBox. Powodem rozpoznania odpisu na 31 grudnia 2018 roku były przedłużające się prace nad wdrożeniem analizatorów do produkcji, a co za tym idzie zwiększona niepewność prognoz przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa na podstawie rekomendacji biegłego rewidenta dokonała zwiększenia wyliczonej stopy dyskonta w wysokości 14,36% o dodatkową premię na ryzyko szacunków - 4,5 pp. dla projektów już zarejestrowanych analizatorów (Hermes Senior i Equisse) oraz 9 pp. dla projektów analizatorów jeszcze niezarejestrowanych (Hermes Junior i BlueBox). W konsekwencji zastosowana stopa dyskonta wyniosła dla projektów Hermes Senior i Equisse 18,86%, natomiast dla projektów Hermes Junior i BlueBox 23,36%. Stopa dyskonta zastosowana w testach na 31 grudnia 2017 roku wyniosła 14,14%.

Poniżej podsumowano rozpoznane na 31 grudnia 2018 roku odpisy oraz podano stopy dyskonta, przy których nie wystąpiłaby konieczność rozpoznania odpisów.

Projekt	Odpis z tytułu utraty wartości	Zastosowana stopa dyskonta do wyliczenia wartości użytkowej	Stopa dyskonta przy której wartość użytkowa jest równa wartości księgowej
Hermes Senior	2 676	18,86%	17,47%
Hermes Junior	7 024	23,36%	16,87%
BlueBox	9 685	23,36%	17,80%
Razem	19 385	n/d	n/d

20.2 Zawieszenie w roku 2017 prac rozwojowych nad analizatorem z linii urządzeń hematologicznych MSL30

Spółka Orphée SA dokonała w poprzednich latach nakładów na prace rozwojowe nad trzecim analizatorem z linii urządzeń hematologicznych: MSL30. Miał to być kompaktowy analizator hematologiczny klasy 3-diff wraz z linią odczynników hematologicznych i materiałem kontrolnym. Prace te były realizowane we współpracy z firmą Diagdev SAS na podstawie umowy z dnia 6 lutego 2015.

W dniu 22 grudnia 2017 roku Orphée SA zawarła z Diagdev porozumienie dotyczące zakończenia i rozliczenia współpracy.

W ramach Porozumienia strony uzgodniły sposób końcowego rozliczenia współpracy, w ramach którego w szczególności:

- 1) Diagdev zwalnia Orphée SA ze zobowiązania w kwocie 300 tys. EUR (w tym 200 tys. EUR zostało ujęte na pracach rozwojowych na 31 grudnia 2016 roku, pozostałe 100 tys. EUR dotyczyło prac z roku 2017).
- 2) Orphée SA akceptuje, że wszelkie powstałe w ramach współpracy rozwiązania techniczne i know-how pozostają własnością intelektualną Diagdev, przy czym Diagdev wyraża zgodę na udzielenie Emitentowi nieodpłatnej licencji, nieograniczonej czasowo ani terytorialnie, na wykorzystanie ww. rozwiązań technicznych i know-how w celu rozwoju, wytwarzania i sprzedaży produktów,
- 3) w związku z ustaleniami przedstawionymi w punktach 1 i 2 Strony zrzekają się wzajemnie wszelkich roszczeń związanych z ww. współpracą.
- 4) Orphée SA otrzyma dokumentację wszystkich rozwiązań technicznych opracowanych przez Diagdev SAS do czasu zakończenia prac.

W dniu 9 marca 2018 roku po przeprowadzonej analizie kwoty niezbędnych nakładów na dokończenie projektu MSL30 oraz jego przewidywanej opłacalności ekonomicznej, Rada Dyrektorów Orphée SA podjęła decyzję o zawieszeniu prac nad tym projektem. W ocenie Rady Dyrektorów projekt nie należał do grupy projektów strategicznych realizowanych przez Grupę PZ CORMAY do których należą m.in. projekty analizatorów Equisse i Hermes.

W związku z powyższym w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku postanowiono o dokonaniu odpisu aktualizującego pracę rozwojową nad analizatorem MSL30 w wysokości poniesionych na ten projekt kosztów w kwocie 1 475 tys. CHF (5 618 tys. PLN). Na kwotę tę składała się wartość projektu na 31 grudnia 2016 roku: 1 690 tys. CHF pomniejszona o faktury korygujące otrzymane od Diagdev w roku 2018 dotyczące roku 2017 zgodnie z porozumieniem z dnia 22 grudnia 2017 roku – 215 tys. CHF (200 tys. EUR). Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły przesłanki, które wskazywałyby na konieczność odwrócenia odpisu.

21. UDZIAŁY WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH

Grupa nie posiada udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

22. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH, NABYCIA AKTYWÓW O ZNACZĄCEJ WARTOŚCI I NABYCIA UDZIAŁÓW MNIEJSZOŚCI

W roku 2018 Grupa Kapitałowa nie nabyła udziałów w innych spółkach. Natomiast w roku 2017 PZ CORMAY S.A. dokonała nabycia akcji Orphée SA w drodze emisji akcji własnych.

Nabycie udziałów w Orphée SA w roku 2017

W roku 2017 PZ CORMAY S.A. dokonała emisji własnych akcji serii L. Emisja była skierowana do akcjonariuszy Orphée SA i zakładała wymianę nowo wyemitowanych akcji PZ CORMAY S.A. na akcje Orphée SA. Zgodnie z warunkami emisji jedna akcja Orphée SA stanowiła wkład niepieniężny na pokrycie 0,80 akcji serii L PZ CORMAY S.A.

Przyjmowanie zapisów na akcje serii L rozpoczęto w dniu 8 sierpnia 2017 roku, a zakończono 19 września 2017 roku. W wyniku zapisów subskrybowanych zostało 13 481 054 akcji serii L, w wyniku czego PZ CORMAY S.A. nabyła 16 851 352 zdematerializowanych akcji Orphée SA. Przed ww. zmianą udziału, PZ CORMAY S.A. posiadała bezpośrednio 13 879 956 akcji Orphée SA. Po ww. zmianie udziału, PZ CORMAY S.A. posiada bezpośrednio 30 731 308 akcji Orphée SA stanowiących bezpośrednio 79,60% oraz pośrednio 88,44% udziałów w kapitale zakładowym Orphée SA.

W dniu 3 października 2017 roku PZ CORMAY S.A. złożyła wniosek do sądu o zarejestrowanie podwyższenia kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym. W dniu 14 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki. Po rejestracji nowych akcji serii L PZ CORMAY S.A. przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, akcje te zostały zapisane na rachunkach papierów wartościowych subskrybentów emisji, byłych akcjonariuszy Orphée SA.

Ponieważ przed nabyciem akcji Orphée SA PZ CORMAY S.A. posiadała kontrolę nad Orphée SA, nabycie akcji zostało rozliczone w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako transakcja kapitałowa poprzez:

1. Rozpoznanie zwiększenia kapitału własnego o wartość godziwą nabytych akcji
2. Proporcjonalne do zmiany udziałów w Orphée SA zmniejszenie udziałów niekontrolujących
3. Rozliczenie różnicy wynikającej z punktów 1 i 2 w Zyski zatrzymane przypadające na akcjonariuszy Jednostki Dominującej, bez wpływu na wynik finansowy roku 2017.

Dodatkowo kapitał zapasowy został pomniejszonych o koszty emisji akcji PZ CORMAY S.A. Szczegółowy wpływ emisji na kapitały własne przedstawiono w Skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

23. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH WSPÓLKONTROLOWANYCH WYCENIANYCH METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Inwestycje w jedn. stowarzyszone współzależne	Okres zakończony 31 grudnia 2018	Okres zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia	48 032	47 612
Udział w zysku / (stracie) jednostki za okres	3 052	2 590
(Utworzenie) / odwrócenie odpisu aktualizującego	-	4 654
Różnice kursowe z przeliczenia udziałów z CHF na PLN	3 451	(6 824)
Reklasyfikacja na aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	(54 535)	-
Na dzień 31 grudnia	-	48 032

Grupa posiada poprzez Orphée SA 45% udziału w kapitale i zgodnie z postanowieniami statutu 50% praw głosu w spółce Diesse Diagnostica Senese S.p.A. („Diesse”). Do dnia 28 września udziały te ujmowane były w pozycji Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne.

28 września 2018 roku Orphée podpisała list intencyjny z podmiotem zainteresowanym nabyciem całego pakietu posiadanych przez Orphée udziałów w spółce Diesse. Zgodnie z treścią listu intencyjnego potencjalny nabywca miał przeprowadzić proces badania Diesse (due diligence), w następstwie którego miały zostać podjęte decyzje co do zawarcia lub niezawarcia transakcji sprzedaży udziałów oraz miały zostać przygotowane dokumenty transakcyjne. List intencyjny przyznawał potencjalnemu nabywcy wyłączność na prowadzenie badania i negocjacji nabycia udziałów Diesse od dnia podpisania listu intencyjnego do końca okresu sześciu tygodni liczonych od rozpoczęcia procesu due diligence.

Pierwotny okres wyłączności został przedłużony i w chwili obecnej Orphée i zainteresowany podmiot znajdują się na etapie negocjacji podczas których ustalane są ostateczne warunki potencjalnej transakcji oraz treść dokumentów transakcyjnych. W przypadku pomyślnego zakończenia negocjacji może dojść do transakcji zbycia posiadanych przez Orphée udziałów w Diesse, jednakże kontynuowanie procesu przygotowania transakcji nie gwarantuje jej dojścia do skutku.

Grupa do dnia 28 września traktowała Diesse jako jednostkę współkontrolowaną i dla celów niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyceniała ją metodą praw własności. Od 28 września, tj. od dnia podpisania wspomnianego listu intencyjnego, Grupa traktuje udziały w spółce jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży.

Zgodnie z wyceną metodą praw własności cenę nabycia 18 750 tys. CHF skorygowano o udział w wyniku spółki za rok 2013 (od dnia przejęcia) i uzyskiwany przez spółkę wynik oraz zmiany w kapitałach własnych w kolejnych latach aż do dnia 28 września 2018 roku, a także odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Po zmianie klasyfikacji udziałów na aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, wartość tej pozycji ustala się w kwocie niższej z jej wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. Wartości tej pozycji nie zwiększa się natomiast, jak w przypadku metody praw własności, o udział w zyskach za okres.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego, ostateczna cena sprzedaży posiadanych przez Orphée SA udziałów w Diesse nie została ustalona, jednak w ocenie Zarządu brak jest przesłanek do rozpoznania utraty wartości tych udziałów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Badanie utraty wartości w odniesieniu do wartości inwestycji w jednostce współkontrolowanej w roku 2017

Z uwagi na poprawę wyników spółki Diesse Diagnostica Senese S.p.A., która w opinii Zarządu miała charakter trwały, Zarząd stwierdził, że na 31 grudnia 2017 roku wystąpiły przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, rozpoznany w okresach wcześniejszych uległ zmniejszeniu.

Zarząd postanowił o przeprowadzeniu na dzień 31 grudnia 2017 roku testu na utratę wartości jednostki współkontrolowanej, ze zaktualizowanymi w stosunku do roku 2016 założeniami.

Ośrodek generujący środki pieniężne poddane testowaniu stanowił jednostkę współkontrolowaną Diesse. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiadała jego wartości użytkowej. Wartość użytkowa jest wartością bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania tego ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Do wyliczenia wartości bieżącej szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskonta 8,71%, ustaloną jako średnioważony kosztu kapitału (WACC) branży i rynku, na którym działa spółka Diesse.

Za punkt wyjścia do kalkulacji wzięto wyniki finansowe roku 2017 oraz założono stały wzrost EBITDA na poziomie 0,55% w kolejnych latach.

Na podstawie testu na utratę wartości inwestycji, przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku stwierdzono, że wartość odzyskiwalna inwestycji jest wyższa, niż jej wartość bilansowa (uwzględniająca już udział w wyniku Diesse za rok 2017) o 1 222 tys. CHF (4 654 tys. PLN), o którą to wartość dokonano odwrócenia odpisu.

24. ZAPASY

Struktura rzeczowa zapasów na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Materiały	2 250	2 136
Produkcja w toku	255	237
Produkty gotowe	2 102	2 320
Towary	12 408	12 291
Zapasy ogółem	17 015	16 984

Zmiany odpisu aktualizującego wartość zapasów były następujące:

Odpis aktualizujący wartość zapasów	Okres zakończony 31 grudnia 2018	Okres zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia	5 030	5 480
Różnice kursowe z przeliczenia	(221)	(578)
Zwiększenie	705	647
Rozwiązanie	-	519
Na dzień 31 grudnia	5 514	5 030

25. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Struktura należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Należności od jednostek współzależnych	8	46
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek niepowiązanych	11 189	13 135
Należności budżetowe	2 043	2 006
Pozostałe należności od jednostek niepowiązanych	131	58
Należności ogółem (netto)	13 371	15 245
Odpis aktualizujący należności	3 672	2 762
Należności brutto	17 043	18 007

Tabela poniżej przedstawia terminy wymagalności należności na dzień 31 grudnia 2018 oraz na dzień 31 grudnia 2017:

	Razem należności brutto	Należności terminowe brutto	Należności przetermino- wane brutto	Odpisy	Razem należności netto	Należności terminowe netto	Należności przetermino- wane netto
31 grudnia 2018	17 043	7 934	9 109	3 672	13 371	9 504	3 867
31 grudnia 2017	18 007	8 593	9 414	2 762	15 245	8 593	6 652

Grupa stosuje podział należności biorąc pod uwagę stopień ich wymagalności na należności terminowe i przeterminowane:

- należności terminowe to takie, których termin płatności określony na fakturze bądź wynikający z umowy jeszcze nie minął,
- należności przeterminowane to takie, których termin wymagalności już minął.

Okres przeterminowania wierzytelności to czas, jaki upłynął od wyznaczonego terminu zapłaty.

Analiza wiekowa należności, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy przedstawiono poniżej.

	< 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	> 360 dni	Razem przeterminowa ne należności brutto
31 grudnia 2018	2 586	1 390	1 385	1 029	2 719	9 109
31 grudnia 2017	2 044	1 288	2 265	1 118	2 699	9 414

Zmiany odpisu aktualizującego należności w trakcie roku 2018 i 2017 były następujące:

Odpisy aktualizujące wartość należności	Okres zakończony 31 grudnia 2018	Okres zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia przed korektą	2 762	2 666
Korekta z tytułu wdrożenia MSSF 9	1 501	-
Na dzień 1 stycznia po korekcie	4 263	2 666
Różnice kursowe z przeliczenia	(13)	(351)
Zwiększenie	43	929
Wykorzystanie	363	52
Rozwiązanie	258	430
Na dzień 31 grudnia	3 672	2 762

Na dzień bilansowy Grupa nie posiadała składników aktywów finansowych, w przypadku których indywidualnie wykazano utratę wartości na dzień sprawozdawczy.

26. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE CZYNNE

Czynne rozliczenia międzyokresowe przychodów i kosztów na dzień 31 grudnia 2018 i na dzień 31 grudnia 2017 przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Nadpłacony podatek do zwrotu	775	410
Zapłacone składki ubezpieczeniowe w części dotyczącej przyszłych okresów	280	319
Memoriał przychodowy z tytułu niewpłaconej jeszcze dotacji dotyczącej kosztów roku bieżącego	76	103
Pozostałe	35	31
	1 166	863

Nadpłacony podatek dotyczy podatku od dochodów i kapitałów w szwajcarskiej spółce Orphée SA. Podatek jest pobierany na podstawie wyższych zaliczek i jest zwracany w kolejnych latach po akceptacji przez szwajcarski urząd skarbowy rozliczeń podatkowych tej spółki.

27. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku, w tym:	2 294	2 129
Rachunki bieżące	1 594	1 374
Rachunki dotacji UE	700	755
Środki pieniężne w kasie	2	5
Inne środki pieniężne	50	19
Środki pieniężne, razem	2 346	2 153

Kwoty kredytów w rachunku bieżącym zostały zaprezentowane w nocie 31.1 „Zaciągnięte oprocentowane kredyty i pożyczki”.

28. DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych:

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

Należności	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu należności		
Aktywa trwałe - Należności długoterminowe	(68)	18
Aktywa obrotowe - Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 874	2 548
Łącznie	1 806	2 566
Różnice:		
Korekta bilansu otwarcia z tytułu wdrożenia MSSF 9	(1 501)	-
Korekta deklaracji CIT za poprzednie lata - należności z tytułu podatku do zwrotu	506	507
Zwrot podatku dochodowego otrzymany w roku obrotowym	(501)	(763)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	556	(1 424)
Inne	(1)	-
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	865	886
Zobowiązania	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	2 467	(6 312)
Różnice:		
Zmiana stanu zobowiązań dotycząca wydatków inwestycyjnych, na prace rozwojowe	(1 953)	819
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu leasingów ujętych w pozycji zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	30	(238)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	(533)	1 085
Inne	(1)	-
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	10	(4 646)
Zapasy	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu zapasów	(31)	8 308
Różnice:		
Transfer analizatorów z zapasów na środki trwałe w wyniku przeznaczenia ich do dzierżawy	(1 274)	(1 433)
Transfer analizatorów będących do tej pory przeznaczonych do dzierżawy ze środków trwałych na zapasy w związku z ich sprzedażą	486	437
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	672	(1 551)
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(147)	5 761
Rozliczenia międzyokresowe	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Aktywa obrotowe - Rozliczenia międzyokresowe	(303)	(253)
Zobowiązania długoterminowe - Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje	(2 446)	4 169
Zobowiązania krótkoterminowe - Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje	(21)	-
Zobowiązania krótkoterminowe - Rozliczenia międzyokresowe	(50)	5
Łącznie	(2 820)	3 921
Różnice:		
Nadpłata podatku dochodowego do zwrotu	326	-
Dotacje otrzymane prezentowane w przepływach z działalności inwestycyjnej	(1 821)	(4 206)
Zwrot zaliczki na dotację	315	-
Przeniesienie kosztów nowej emisji akcji PZ CORMAY S.A. na kapitał zapasowy	-	(504)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	18	19
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych w rachunku przepływów pieniężnych	(3 982)	(770)

29. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Poniższa tabela przedstawia aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Udziały w spółce Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	54 535	-
Razem	54 535	-

W pozycji aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Grupa prezentuje udziały w jednostce współkontrolowanej Diesse Diagnostica Senese S.p.A., które wcześniej były prezentowane jako Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych. Szczegółowy opis powodów zmiany prezentacji przedstawiono w nocie 23 „Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności”.

30. KAPITAŁ WŁASNY

30.1 Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał akcyjny (podstawowy) jednostki dominującej PZ CORMAY S.A. wyniósł 84 205 tys. PLN i był podzielony na 84 205 008 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda (wszystkie akcje zostały w pełni opłacone).

Szczegółowe zmiany w kapitale własnym Grupy przedstawia zestawienie zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej PZ CORMAY, stanowiące integralny element niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej przedstawiono strukturę kapitału własnego na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Struktura kapitału podstawowego	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
1. Wysokość kapitału podstawowego	84 205	77 205
2. Ilość udziałów/akcji tworzących kapitał, w tym:	84 205	77 205
- akcje zwykłe - nominal 1 złoty	84 205	77 205
- akcje uprzywilejowane	-	-
3. Struktura emisyjna, w tym:	84 205	77 205
Nr Serii A na okaziciela, brak uprzywilejowania	6 882	6 882
Nr Serii B na okaziciela, brak uprzywilejowania	2 500	2 500
Nr serii C na okaziciela, brak uprzywilejowania	495	495
Nr serii D na okaziciela, brak uprzywilejowania	1 985	1 985
Nr serii E na okaziciela, brak uprzywilejowania	10 000	10 000
Nr serii F na okaziciela, brak uprzywilejowania	3 000	3 000
Nr serii G na okaziciela, brak uprzywilejowania	4 000	4 000
Nr serii H na okaziciela, brak uprzywilejowania	1 500	1 500
Nr serii I na okaziciela, brak uprzywilejowania	200	200
Nr serii J na okaziciela, brak uprzywilejowania	1 300	1 300
Nr serii K na okaziciela, brak uprzywilejowania	31 862	31 862
Nr serii L na okaziciela, brak uprzywilejowania	13 481	13 481
Nr serii M na okaziciela, brak uprzywilejowania	7 000	-

Emisja akcji serii M w roku 2018

W dniu 7 sierpnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PZ CORMAY S.A. wyraziło zgodę na podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki o kwotę nie mniejszą niż 1,00 PLN i nie większą niż 7 000 000,00 PLN w drodze emisji akcji serii M w liczbie nie mniejszej niż 1 i nie większej niż 7 000 000 sztuk w ramach emisji prywatnej skierowanej do wybranych przez Zarząd, zgodnie z dodatkowymi warunkami określonymi w uchwale, oznaczonym inwestorom, w liczbie nie większej niż 149 inwestorów.

Cena emisyjna nowych akcji została ustalona przez Zarząd w dniu 22 sierpnia 2018 roku na 1,00 PLN za jedną akcję.

Zapisy na akcje serii M rozpoczęły się 4 października a zakończyły 11 października 2018 roku. W ramach subskrypcji złożono zapisy na maksymalną liczbę akcji przewidzianą uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, tj. 7 000 000 sztuk akcji po cenie emisyjnej 1,00 PLN za jedną akcję. Wartość przeprowadzonej subskrypcji wyniosła 7 000 000,00 PLN. Łączne koszty emisji wyniosły 84 tys. PLN.

W dniu 31 października 2018 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki PZ CORMAY S.A. w drodze emisji 7 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii M o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Wysokość kapitału zakładowego Spółki po rejestracji wynosi 84 205 008,00 PLN.

Emisja akcji serii L w roku 2017

Jak opisano w nocie 22 w roku 2017 PZ CORMAY S.A. dokonała emisji własnych akcji serii L. Emisja była skierowana do akcjonariuszy Orphée SA i zakładała wymianę nowo wyemitowanych akcji PZ CORMAY S.A. na akcje Orphée SA. Poniżej podsumowano kolejne etapy tej emisji.

W dniu 8 września 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PZ CORMAY S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki z kwoty 63 723 954 złotych, o kwotę nie mniejszą niż 1 złoty i nie większą niż 16 695 541 złotych, do kwoty nie mniejszej niż 63 723 955 złotych i nie większej niż 80 419 495 złotych, w drodze emisji nowych akcji zwykłych na okaziciela serii L w liczbie nie mniejszej niż 1 i nie większej niż 16 695 541 sztuk, o wartości nominalnej 1,00 zł każda akcja, o numerach od 1 (jeden) do nie więcej niż 16 695 541.

W dniu 20 lipca 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła Prospekt Emisyjny Spółki PZ CORMAY S.A. Prospekt Emisyjny został sporządzony w związku z ofertą publiczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 16 695 541 akcji PZ CORMAY S.A., zwykłych, na okaziciela, serii L o wartości nominalnej 1,00 PLN każda, kierowaną do akcjonariuszy spółki Orphée SA. Emisja zakładała wymianę akcji Orphée SA na akcje nowej emisji spółki PZ CORMAY S.A. Zgodnie z warunkami emisji jedna akcja Orphée SA stanowiła wkład niepieniężny na pokrycie 0,80 akcji serii L PZ CORMAY S.A.

Przyjmowanie zapisów na akcje serii L rozpoczęto w dniu 8 sierpnia 2017 roku, a zakończono 19 września 2017 roku. W wyniku zapisów subskrybowanych zostało 13 481 054 akcji serii L, w wyniku czego PZ CORMAY S.A. nabyła 16 851 352 zdematerializowanych akcji Orphée SA. Przed ww. zmianą udziału, PZ CORMAY S.A. posiadała bezpośrednio 13 879 956 akcji Orphée SA. Po ww. zmianie udziału, PZ CORMAY S.A. posiada bezpośrednio 30 731 308 akcji Orphée SA stanowiących 79,60% w kapitale zakładowym Orphée SA.

W dniu 3 października 2017 roku PZ CORMAY S.A. złożyła wniosek do sądu o zarejestrowanie podwyższenia kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym. W dniu 14 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki. Po rejestracji nowych akcji serii L PZ CORMAY S.A. przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, akcje te zostały zapisane na rachunkach papierów wartościowych subskrybentów emisji, byłych akcjonariuszy Orphée SA.

Wyrażenie zgody na warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego w drodze emisji akcji serii N w ramach programu motywacyjnego dla członków Zarządu Spółki oraz kluczowych pracowników

W PZ CORMAY S.A. został wprowadzony w 2018 roku program motywacyjny skierowany do członków Zarządu Spółki oraz kluczowych pracowników, w ramach którego przyznawane mają być warranty subskrypcyjne Spółki, uprawniające do objęcia akcji Spółki. Zgodnie z uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2018 roku w ramach programu Spółka wyemituje nieodpłatnie nie więcej niż 3 860 250 warrantów subskrypcyjnych serii A inkorporujących prawa do objęcia nie więcej niż 3 860 250 akcji nowej serii N.

W dniu 7 sierpnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki PZ CORMAY S.A. zatwierdziło emisję warrantów subskrypcyjnych serii A oraz warunkowe podwyższenie kapitału w drodze emisji akcji nowej serii N.

Z uwagi na niespełnienie warunków jakościowych, za rok 2018 nie zostały przyznane warranty i w związku z tym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie został rozpoznany koszt z tytułu programu motywacyjnego ani nie zostało rozpoznane zwiększenie kapitałów własnych.

Szczegółowy opis programu przedstawiono w nocie 37.4.

30.1.1 Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich emisji mają prawo do dywidendy od początku roku, w którym nastąpiła emisja. Żadne akcje nie są uprzywilejowane i posiadają prawo do głosu w stosunku 1 szt. akcji – 1 głos na walnym zgromadzeniu.

30.1.2 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Wykaz znaczących akcjonariuszy (posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu) znajduje się w tabelach poniżej.

Stan na 31 grudnia 2018 i na dzień zatwierdzenia sprawozdania

Wyszczególnienie	Ilość akcji	% kapitału	Ilość głosów	% głosów
TOTAL FIZ (wraz z podmiotami powiązanymi)	19 432 262	23,08%	19 432 262	23,08%
Pozostali	64 772 746	76,92%	64 772 746	76,92%
Razem	84 205 008	100,00%	84 205 008	100,00%

Stan na 31 grudnia 2017

Wyszczególnienie	Ilość akcji	kapitału	Ilość głosów	% głosów
TOTAL FIZ	13 744 014	17,80%	13 744 014	17,80%
Nationale-Nederlanden OFE	4 948 224	6,41%	4 948 224	6,41%
Pozostali	58 512 770	75,79%	58 512 770	75,79%
Razem	77 205 008	100,00%	77 205 008	100,00%

Zestawienie struktury akcjonariatu opiera się o informacje posiadane przez Zarząd na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania.

30.1.3 Akcje posiadane przez osoby zasiadające w organach Jednostki Dominującej

Poniższa tabela przedstawia liczbę akcji w Jednostce Dominującej posiadaną przez osoby zasiadające w jej Zarządzie i Radzie Nadzorczej:

Akcjonariusz	Funkcja	Ilość akcji na dzień zatwierdzenia sprawozdania 11 kwietnia 2019	Ilość akcji na 31 grudnia 2018	Ilość akcji na 31 grudnia 2017
Janusz Płocica	Prezes Zarządu	2 235 578	2 235 578	985 578
Wojciech Suchowski	Wiceprezes Zarządu	100 000	100 000	-
Konrad Łapiński	Przewodniczący Rady Nadzorczej	867 357	867 357	867 357
Tadeusz Wesolowski*	Członek Rady Nadzorczej	3 327 965	3 327 965	3 227 965
Tomasz Markowski**	Członek Rady Nadzorczej	28 480	28 480	28 480

*wraz z podmiotem powiązanym

** wraz z osobą blisko związaną

30.2 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Skonsolidowany zysk (także strata) Grupy Kapitałowej nie podlega podziałowi, a jedynie zatwierdzeniu. Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich Spółek w Grupie Kapitałowej są przygotowywane zgodnie z lokalnymi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym PZ CORMAY S.A. przygotowanym dla celów statutowych.

31. OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE I POŻYCZKI ORAZ PAPIERY DŁUŻNE

31.1 Zaciągnięte oprocentowane kredyty i pożyczki

Kredytodawca/pożyczkodawca	Saldo kredytu/pożyczki na 31 grudnia 2018 w tys. PLN			Saldo kredytu/pożyczki na 31 grudnia 2017 w tys. PLN			Zmiana stanu
	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem	
Santander Bank Polska S.A.	1 743	-	1 743	1 386	-	1 386	357
Razem	1 743	-	1 743	1 386	-	1 386	357

Na 31 grudnia 2018 PZ CORMAY S.A. posiadała kredyt w rachunku bieżącym. Zgodnie z aneksem z dnia 27 czerwca 2018 roku do umowy o kredyt w rachunku bieżącym i walutowym nr KWWA0024/13 z Bankiem Zachodnim WBK S.A. (obecnie Santander Bank Polska S.A.) z dnia 5 czerwca 2013 roku, limit kredytu w rachunku bieżącym wynosi 3 000 tys. PLN, zaś termin wymagalności określono na dzień 30 czerwca 2019 roku.

Jako zabezpieczenie wierzytelności banku dla kredytu obrotowego zaciągniętego przez PZ CORMAY S.A. (kwota zabezpieczonego kredytu wynosi na dzień 31 grudnia 2018 roku 3 000 tys. PLN) ustanowiono:

- hipotekę umowną do kwoty najwyższej 7 500 tys. PLN ustanowiona na rzecz Banku na nieruchomości wpisanej w księdze wieczystej nr LU11/00093818/3,
- hipotekę umowną do kwoty najwyższej 7 500 tys. PLN ustanowiona na rzecz Banku na nieruchomości wpisanej w księdze wieczystej nr LU1S/0009632/9,
- przelew wierzycelności z umów ubezpieczenia nieruchomości,
- przelew wierzycelności (cesja globalna niepotwierdzona) od kontrahentów Spółki,
- zastaw rejestrowy i finansowy na rachunkach bankowych Spółki
- zastaw rejestrowy do kwoty 6 800 tys. PLN ustanowiony na zapasach magazynowych Spółki.

Zgodnie z aneksem z dnia 6 listopada 2018 roku do powyższej umowy kredytowej Spółka otrzymała możliwość równoczesnego wykorzystania Kredytu w kilku walutach z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem, iż Spółka może wykorzystywać kredyt w EUR maksymalnie do kwoty 500 tys. EUR. Pozostałe warunki ww. umowy nie uległy istotnym zmianom.

W dniu 29 marca 2019 roku Spółka podpisała kolejny aneks z Santander Bank Polska S.A. do powyższej umowy kredytowej. Aneks zmienia sposób zabezpieczenia wierzycelności Banku ustanawiając na rzecz Banku hipotekę umowną do kwoty najwyższej 7 500 tys. PLN na nieruchomości wpisanej w księdze wieczystej nr LU11/00019024/8 i LU11/00246899/2, oraz wykreślając hipotekę umowną do kwoty najwyższej 7 500 tys. PLN ustanowioną na rzecz Banku na nieruchomości wpisanej w księdze wieczystej nr LU1S/0009632/9.

31.2 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Pozycja nie występuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

31.3 Nabyte dłużne papiery wartościowe

Pozycja nie występuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

31.4 Udzielone pożyczki

Pozycja nie występuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

32. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Zmiany wartości bilansowej rezerw na świadczenia pracownicze w roku 2018 oraz w roku 2017 przedstawiały się następująco:

	Niewykorzystane urlopy	Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowne i pośmiertne	Suma
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	635	128	763
Zwiększenie	(99)	24	(75)
Rozwiązanie	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	536	152	688
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku	536	39	575
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	113	113
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	460	117	577
Zwiększenie	175	11	186
Rozwiązanie	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	635	128	763
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	635	22	657
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	106	106

33. REZERWY POZOSTAŁE

Zmiany wartości bilansowej pozostałych rezerw w roku 2018 oraz w roku 2017 przedstawiały się następująco:

	Rezerwa na roszczenie z tytułu pożyczki	Rezerwa na koszty sądowe dot. Diagnostica Holding	Rezerwy na sprawy sądowe pozostałe	Rezerwa na potencjalny zwrot dotacji "Umowa Wdrożenie do produkcji analizatorów"	Inne rezerwy	Suma
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	7 509	18	57	-	827	8 411
Zwiększenie (ujęte w koszty okresu)	-	-	9	332	324	665
Zwiększenie (reklasyfikacja z innych pozycji bilansu)	-	-	-	3 181	-	3 181
Wykorzystanie	-	19	-	-	140	159
Rozwiązanie	-	-	-	-	559	559
Różnice kursowe z przeliczenia	525	1	-	-	-	526
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	8 034	-	66	3 513	452	12 065
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku	8 034	-	66	3 513	452	12 065
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	8 666	1 194	63	-	1 217	11 140
Zwiększenie	-	-	10	-	269	279
Wykorzystanie	-	107	16	-	324	447
Rozwiązanie	-	979	-	-	335	1 314
Różnice kursowe z przeliczenia	(1 157)	(90)	-	-	-	(1 247)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	7 509	18	57	-	827	8 411
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	7 509	18	57	-	827	8 411
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	-	-	-	-	-

Rezerwa na roszczenie z tytułu pożyczki

Spółka Orphée SA jest pozwana w dwóch sprawach sądowych związanych z roszczeniami wywodzonymi z umowy pożyczki z dnia 8 stycznia 2010 roku na kwotę 2 mln CHF.

W dniu 10 sierpnia 2016 roku pierwszy z dwóch pożyczkodawców wniósł pozew przeciwko spółce domagając się zapłaty połowy pożyczonej kwoty, to jest 1 mln CHF wraz z odsetkami w wysokości 3% rocznie licząc od 1 stycznia 2015 roku. W ocenie spółki otrzymane wezwanie do zapłaty jest bezzasadne. Spółka wskazuje, że zgodnie z umową – kwota pożyczki miała stać się wymagalna w przypadku osiągnięcia przez Orphée SA w okresie udzielenia pożyczki zysku netto w wysokości co najmniej 2 mln CHF. Równocześnie w przypadku nieosiągnięcia przez Grupę PZ CORMAY zysku netto w wysokości 3 mln CHF w okresie 5 lat od dnia podpisania Umowy, pożyczka zgodnie z treścią tejże Umowy ulegała umorzeniu.

W ocenie Zarządu Grupy warunek powstania wymagalności zwrotu pożyczki nie został spełniony, zaś warunek umorzenia pożyczki został spełniony, przy czym z uwagi na zawyżone wyniki finansowe Grupy CORMAY w sprawozdaniach finansowych za kolejne okresy okoliczności powyższe nie są wprost odzwierciedlone, ponieważ sprawozdania te zawierają wyniki finansowe zawyżone w stosunku do rzeczywistych. Na wniosek Rady Dyrektorów, Zarząd jednostki dominującej PZ CORMAY S.A. zlecił biegłemu rewidentowi dodatkowy audyt, który potwierdził faktyczne wyniki Grupy CORMAY w latach 2010-2014. W dniu 16 grudnia 2016 roku Zarząd Grupy powziął informację, że w dniu 14 grudnia 2016 roku pełnomocnik spółki Orphée SA wniósł o oddalenie roszczeń wskazanych w wezwaniu w całości.

Obecnie trwa postępowanie w niniejszej sprawie przed sądem cywilnym w Genewie.

W dniu 11 listopada 2016 roku drugi z pożyczkodawców wniósł pozew przeciwko Orphée SA domagając się zapłaty odsetek od pożyczonej kwoty w wysokości 30 tys. CHF. W wyniku analizy toczących się postępowań oraz z uwagi na to, że obydwie sprawy dotyczą tego samego stanu faktycznego, przedstawiciel Orphée SA złożył w dniu 30 października 2017 roku wniosek o połączenie obydwu spraw. W dniu 26 lutego 2019 roku Sąd odrzucił wniosek spółki o połączenie spraw. Orphée SA postanowiła nie odwoływać się od decyzji Sądu.

Do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia obydwu sporów Grupa utworzyła rezerwę w wysokości całej kwoty pożyczki powiększonej o naliczone odsetki, czyli 2 105 tys. CHF (8 034 tys. PLN).

Rezerwa na koszty sądowe dot. pozwu Diagnostica Holding

W dniu 25 stycznia 2016 roku do Orphée SA wpłynął pozew przekazany za pośrednictwem Tribunal De Premere Instance (Sąd I Instancji) w Genewie wniesiony przez Diagnostica Holding s.r.l. ("Diagnostica") do U.N.E.P. Coste d'Appello di Milano (Sąd Apelacyjny w Mediolanie). Otrzymał pozew dotyczący zakwestionowania Wyroku Sądu Arbitrażowego w Mediolanie z dnia 30 grudnia 2014 roku w zakresie roszczeń odszkodowawczych. Żądana w pozwie kwota odszkodowania na rzecz Diagnostica Holding wynosiła 6 750 tys. EUR. W księgach roku 2015 Grupa utworzyła rezerwę na koszty sporu w kwocie 330 tys. CHF.

W dniu 7 listopada 2017 roku Orphée SA otrzymała informację o wydaniu przez Sąd Apelacyjny orzeczenia, w którym odrzucono w całości pozew wniesiony przeciwko spółce. Z pierwotnie utworzonej kwoty rezerwy 330 tys. CHF wykorzystane zostało łącznie 73 tys. CHF.

Z uwagi na korzystny wyrok Sądu Apelacyjnego i zakończenie sprawy oraz uregulowanie przez Orphée SA związanych ze sprawą kosztów, rezerwa została na dzień 31 grudnia 2018 roku w całości rozwiązana.

Rezerwa na potencjalny zwrot dotacji "Umowa Wdrożenie do produkcji analizatorów"

W dniu 7 października 2016 roku Spółka zawarła z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości umowę o dofinansowanie projektu "Pierwsze wdrożenie do produkcji analizatorów diagnostycznych (hematologicznych i biochemicznych) nowej generacji z dedykowaną linią odczytników" objętego wsparciem finansowym w ramach Poddziałania 3.2.1 Badania Na Rynek Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Z powodu braku możliwości przedłużenia terminu realizacji projektu wynikającego z umowy o dofinansowanie, tj. do 15 kwietnia 2019 roku i zidentyfikowania ryzyka braku możliwości wybudowania Zakładu produkcyjnego i wdrożenia analizatora BlueBox do oferty w terminie, w celu minimalizacji ryzyka niezrealizowania wskaźników rezultatu i celów projektu w terminie Spółka w dniu 16 maja 2018 roku złożyła wniosek do PARP o ograniczenie zakresu projektu.

Z uwagi na brak podjęcia przez PARP decyzji w sprawie wniosku Spółki oraz bliski termin realizacji projektu, tj. 15 kwietnia 2019 roku, Zarząd Grupy dokonał rewizji oceny ryzyka zwrotu dotacji na prawdopodobne.

Ze względu na powyższe, Grupa dokonała reklasyfikacji kwoty przyznanej dotacji (3 181 tys. PLN) z pozycji zobowiązań długoterminowych „Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje” na pozycję zobowiązań krótkoterminowych „Rezerwy pozostałe”, jako prawdopodobną kwotę podlegającą zwrotowi. Dodatkowo wartość rezerw została zwiększona o kwotę odsetek, które PZ CORMAY S.A. musiałaby zapłacić w przypadku zwrotu dotacji, obliczone za okres od momentu przyznania dotacji do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Inne rezerwy

W pozycji inne rezerwy Grupa PZ CORMAY wykazuje rezerwy na przyszłe zobowiązania wynikające ze zdarzeń mających miejsce w roku 2017 lub latach wcześniejszych. Największe pozycje składające się na saldo tej pozycji na 31 grudnia 2018 roku to: rezerwa na premie i prowizje sprzedażowe dla pracowników – 196 tys. PLN. Największe pozycje składające się na saldo tej rezerwy na 31 grudnia 2017 roku to: rezerwa z inwentaryzacji sald związana z korektami sprawozdania finansowego za rok 2014 – 532 tys. PLN oraz rezerwa na premie i prowizje sprzedażowe dla pracowników – 116 tys. PLN.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty

Rezerwa na naprawy gwarancyjne nie jest tworzona z uwagi na fakt, że aparaty oferowane przez Grupę na eksport są sprzedawane do dystrybutorów na danym rynku. Dystrybutorzy to firmy, które mają zaplecze marketingowo-serwisowe zdolne do obsługi końcowych użytkowników aparatów na danym rynku. Do tej obsługi należy również gwarancyjna obsługa serwisowa. W związku z tym, Grupa nie ponosi ciężaru obsługi serwisowej i gwarancyjnej. Nie odnotowuje z tego tytułu również istotnych kosztów.

34. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA (KRÓTKOTERMINOWE)

Struktura zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek niepowiązanych	12 413	9 969
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	366	420
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	829	860
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń	937	924
Pozostałe zobowiązania	778	683
Razem	15 323	12 856

35. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW Z TYTUŁU OTRZYMANYCH DOTACJI

Wartość rozliczeń międzyokresowych przychodów z tytułu dotacji na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje, część długoterminowa	11 208	13 654
Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje, część bieżąca	16	37
Razem	11 224	13 691

Na rozliczenia te składają się następujące dotacje:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Umowa Equisse	572	572
Umowa BlueBox	1 749	1 749
Umowa Hermes Senior	6 746	6 746
Umowa Wdrożenie do produkcji analizatorów	-	3 064
Umowa Demonstrator	1 556	630
Umowa Centrum Badań i Rozwoju	458	756
Pozostałe dotacje	143	174
Razem	11 224	13 691

Na 31 grudnia 2018 rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji do prac rozwojowych dotyczyły realizacji projektów:

1. „Innowacyjny system biochemiczny - analizator z linią odczynnikową - respektujący potrzeby klientów” objętego wsparciem na podstawie umowy z 23 października 2009 roku wsparciem finansowym w ramach Działania 1.4 POIG numer UDA-POIG.01.04.00-06-011/09-00 („Umowa Equisse”),
2. „Opracowanie innowacyjnego analizatora biochemicznego POC oraz dedykowanych odczynników” objętego wsparciem na podstawie umowy z 5 października 2011 roku wsparciem finansowym w ramach Działania 1.4 POIG numer UDA-POIG.01.04.00-06-004/11-00 („Umowa BlueBox”),
3. „Opracowanie innowacyjnego analizatora hematologicznego klasy 5-diff oraz dedykowanych odczynników” objętego wsparciem na podstawie umowy z 13 czerwca 2011 roku wsparciem finansowym w ramach Działania 1.4 POIG numer UDA-POIG.01.04.00-06-004/10-00 („Umowa Hermes Senior”),
4. "Pierwsze wdrożenie do produkcji analizatorów diagnostycznych (hematologicznych i biochemicznych) nowej generacji z dedykowaną linią odczynników" objętego wsparciem na podstawie umowy z 7 października 2016 roku w ramach Poddziałania 3.2.1 POIR numer POIR.03.02.01-06-0004/15-00 („Umowa Wdrożenie do produkcji analizatorów”),
5. "Prace rozwojowe nad demonstratorami innowacyjnych technologii nowej generacji analizatorów diagnostycznych wraz z dedykowanymi liniami odczynników" objętego wsparciem na podstawie umowy z 29 lipca 2016 roku w ramach Poddziałania 1.1.2 POIR numer POIR.01.01.02-00-0109/16-00 („Umowa Demonstrator”),
6. "Stworzenie CBR PZ CORMAY S.A." objętego wsparciem na podstawie umowy z 15 grudnia 2017 roku w ramach Poddziałania 2.1 POIR numer POIR.02.01.00-00-0139/17-00 („Umowa Centrum Badań i Rozwoju”).

Umowy Equisse, BlueBox, Hermes Senior

W latach 2009 - 2015 Spółka realizowała projekty badawczo-rozwojowe, które były współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Zgodnie z zawartymi umowami Spółka była zobowiązana do wdrożenia wyników badań w okresie trwałości projektów oraz osiągnięcia wskaźników rezultatu.

Umowa Equisse - Spółka utrzymała trwałość projektu przez okres 3 lat w zakresie jaki obowiązywał w umowie o dofinansowanie od zakończenia realizacji projektu do dnia 30 października 2018 roku. W tym czasie Spółka osiągnęła wymagane wskaźniki rezultatu, m.in. poprzez sprzedaż pierwszych analizatorów Equisse wraz z linią dedykowanych odczynników na terenie krajów Unii Europejskiej. Spółka złożyła do PARP sprawozdanie z wdrożenia wyników badań tego projektu i w dniu 16 listopada 2018 roku otrzymała akceptację tego sprawozdania. Do dnia 16 listopada 2019 roku, czyli w okresie roku od zatwierdzenia przez PARP sprawozdania z wdrożenia, Spółka ma obowiązek złożyć „Informację o efektach społecznych i gospodarczych prac wdrożeniowych”. Nieosiągnięcie zaplanowanego, w zaakceptowanym sprawozdaniu

z wdrożenia, poziomu sprzedaży analizatorów Equisse wraz z linią dedykowanych odczynników może oznaczać konieczność zwrotu części otrzymanego przez Spółkę dofinansowania. Otrzymane w ramach danego projektu dofinansowanie to 2 286 tys. PLN (z tego w przychodach przyszłych okresów 572 tys. PLN). Odsetki obliczone od całej kwoty dofinansowania wg stanu na 31 grudnia 2018 roku, które Spółka musiałaby zapłacić w przypadku zwrotu całości otrzymanego dofinansowania to 1 829 tys. PLN.

Umowa BlueBox - W dniu 30 listopada 2017 roku Spółka zwróciła się z wnioskiem do Regionalnej Instytucji Finansującej ("RIF") o wprowadzenie zmian w zakresie zmiany terminu osiągnięcia wskaźników rezultatu związanych z wdrożeniem i sprzedażą produktu do końca trwania umowy o dofinansowanie. Wniosek został rozpatrzony negatywnie. Spółka została poinformowana o obowiązku dalszego realizowania umowy o dofinansowanie (pomimo niepodpisania aneksu w ww. zakresie) zgodnie z jej postanowieniami, w tym osiągnięcia zaplanowanych wskaźników rezultatu do końca trwania tej umowy, czyli do 31 grudnia 2018 roku. W dniu 9 marca 2018 roku Spółka odwołała się do zapisów umowy o dofinansowanie przewidujących brak obowiązku wdrożenia wyników badań przemysłowych lub prac rozwojowych, argumentując, że projekt powinien zostać uznany za zakończony. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania, PARP nie wydała decyzji w przedmiotowej sprawie. Istnieje ryzyko konieczności zwrotu całości lub części otrzymanego przez Spółkę dofinansowania. Otrzymane w ramach danego projektu dofinansowanie to 5 897 tys. PLN (z tego w przychodach przyszłych okresów 1 749 tys. PLN). Odsetki obliczone od całej kwoty dofinansowania wg stanu na 31 grudnia 2018 roku, które Spółka musiałaby zapłacić w przypadku zwrotu całości otrzymanego dofinansowania to 3 082 tys. PLN.

Umowa Hermes Senior – Spółka w przedłużonym terminie do 31 grudnia 2018 roku osiągnęła wymagane wskaźniki rezultatu, m.in. poprzez rejestrację analizatora Hermes Senior wraz z linią dedykowanych odczynników w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz sprzedaż pierwszego analizatora Hermes wraz z linią dedykowanych odczynników na terenie Unii Europejskiej. Spółka złożyła do PARP sprawozdanie z wdrożenia wyników badań tego projektu i w dniu 15 marca 2019 roku otrzymała akceptację tego sprawozdania. Do dnia 15 marca 2020 roku, czyli w okresie roku od zatwierdzenia przez PARP sprawozdania z wdrożenia, Spółka ma obowiązek złożyć „Informację o efektach społecznych i gospodarczych prac wdrożeniowych”. Nie osiągnięcie zaplanowanego w zaakceptowanym sprawozdaniu z wdrożenia poziomu sprzedaży analizatorów Hermes wraz z linią dedykowanych odczynników może oznaczać konieczność zwrotu części otrzymanego przez Spółkę dofinansowania. Otrzymane w ramach danego projektu dofinansowanie to 6 746 tys. PLN (w całości w przychodach przyszłych okresów). Odsetki obliczone od całej kwoty dofinansowania wg stanu na 31 grudnia 2018 roku, które Spółka musiałaby zapłacić w przypadku zwrotu całości otrzymanego dofinansowania to 3 947 tys. PLN.

Umowa Wdrożenie do produkcji analizatorów

W dniu 7 października 2016 roku Spółka zawarła z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości umowę o dofinansowanie projektu "Pierwsze wdrożenie do produkcji analizatorów diagnostycznych (hematologicznych i biochemicznych) nowej generacji z dedykowaną linią odczynników" objętego wsparciem finansowym w ramach Poddziałania 3.2.1 Badania Na Rynek Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Z powodu braku możliwości przedłużenia terminu realizacji projektu wynikającego z umowy o dofinansowanie, tj. do 15 kwietnia 2019 roku i zidentyfikowania ryzyka braku możliwości wybudowania Zakładu produkcyjnego i wdrożenia analizatora BlueBox do oferty w terminie, w celu minimalizacji ryzyka niezrealizowania wskaźników rezultatu i celów projektu w terminie Spółka w dniu 16 maja 2018 roku złożyła wniosek do PARP o ograniczenie zakresu projektu. Spółka zawnioskowała o zmianę warunku budowy Zakładu Produkcyjnego na zwiększenie mocy produkcyjnych w istniejącym Zakładzie Produkcyjnym dla dedykowanych odczynników do nowych analizatorów oraz o adaptację pomieszczeń pod strojenie tych analizatorów. Zawnioskowała też o usunięcie z tego projektu wdrożenia analizatora BlueBox. Spółka będzie nadal realizować wdrożenie do oferty analizatora BlueBox z własnych środków. Zawnioskowała też o zwiększenie kwoty know-how na obniżenie kosztów wytwarzania analizatora Equisse do poziomu obecnych cen konkurencji na rynku IVD.

Z uwagi na brak podjęcia decyzji w sprawie wniosku Spółki przez PARP oraz bliski termin realizacji projektu, tj. 15 kwietnia 2019 roku, Zarząd Grupy dokonał rewizji ryzyka zwrotu dotacji na prawdopodobne.

Ze względu na powyższe Grupa dokonała reklasyfikacji kwoty przyznanej dotacji (3 181 tys. PLN) z pozycji zobowiązań długoterminowych „Przychody przyszłych okresów - otrzymane dotacje” na pozycję zobowiązań krótkoterminowych „Rezerwy pozostałe”, jako prawdopodobną kwotę podlegającą zwrotowi. Dodatkowo wartość rezerw została zwiększona o kwotę odsetek, które PZ CORMAY S.A. musiałaby zapłacić, w przypadku zwrotu dotacji, obliczone za okres od momentu przyznania dotacji do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Umowa Demonstrator

W dniu 29 lipca 2016 roku Spółka zawarła umowę o dofinansowanie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Przedmiotem umowy jest udzielenie Spółce dofinansowania na realizację projektu "Prace rozwojowe nad demonstratorami innowacyjnych technologii nowej generacji analizatorów diagnostycznych wraz z dedykowanymi liniami odczynników" ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu

Rozwoju Regionalnego (Działanie 1.1. "Projekty B+R przedsiębiorstw" Poddziałanie 1.1.2 "Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej") oraz określenie prawa i obowiązków stron umowy związanych z realizacją projektu w zakresie zarządzania, rozliczania, monitorowania, sprawdzania i kontroli, a także w zakresie informacji i promocji. Całkowity koszt realizacji projektu wynosi 15 024 tys. PLN. Całkowita kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, związanych z realizacją projektu wynosi 15 024 tys. PLN. Całkowita kwota dofinansowania w związku z realizacją projektu przyznana została w wysokości nieprzekraczającej 7 512 tys. PLN, co stanowi 50% kwoty całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem. Wykorzystane dotychczas w ramach tego projektu dofinansowanie to 1 556 tys. PLN. Spółka złożyła wniosek o wydłużenie terminu realizacji tego projektu z 31 grudnia 2019 roku na 31 grudnia 2020 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego brak jest przesłanek mogących świadczyć o ryzyku zwrotu przedmiotowej dotacji.

Umowa Centrum Badań i Rozwoju

Dnia 15 grudnia 2017 roku Spółka zawarła umowę o dofinansowanie z Ministrem Rozwoju i Finansów. Przedmiotem umowy jest udzielenie dofinansowania na realizację projektu „Stworzenie CBR PZ CORMAY S.A.” w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Działanie 2.1 „Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw”). Spółka w dniu 1 marca 2019 roku złożyła wniosek o wydłużenie realizacji tego projektu z 30 czerwca 2019 roku na 30 listopada 2020 roku. Dodatkowo w dniu 26 marca 2019 roku Spółka złożyła wniosek o zmiany w projekcie. Oba wnioski są przedmiotem analizy Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju. Wykorzystane dotychczas w ramach tego projektu dofinansowanie to 458 tys. PLN (w całości w przychodach przyszłych okresów). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego brak jest przesłanek mogących świadczyć o ryzyku zwrotu przedmiotowej dotacji.

Pozostałe dotacje

Łączna pozostała kwota składająca się na przychody przyszłych okresów z tytułu otrzymanych dotacji na 31 grudnia 2018 roku to 143 tys. PLN. Na kwotę tę składa się kilka innych umów dotacyjnych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego w ocenie Zarządu ryzyko zwrotu tych dotacji nie występuje.

36. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE I AKTYWA WARUNKOWE

36.1 Zobowiązania warunkowe wynikające z kredytu

Na dzień 31 grudnia 2018 na majątku PZ CORMAY S.A. ustanowiono zabezpieczenia zabezpieczające udzielony przez Santander Bank Polska S.A. kredyt obrotowy do kwoty 3 000 tys. PLN. Zabezpieczenia opisano w nocie 31.1.

36.2 Weksle zabezpieczające wywiązanie się ze zobowiązań dotacyjnych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość umów dotacyjnych zabezpieczona weksłami in blanco dotycząca zakończonych projektów w okresie ich trwałości wynosiła 46 971 tys. PLN, natomiast na dzień 31 grudnia 2017 roku 47 545 tys. PLN.

36.3 Weksle związane z trwającymi umowami leasingowymi

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość zobowiązań leasingowych zabezpieczona weksłami wynosiła 1 538 tys. PLN, natomiast na dzień 31 grudnia 2017 roku 1 642 tys. PLN.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd nie widzi zagrożenia realizacji przedmiotowych weksli.

36.4 Gwarancje bankowe

Santander Bank Polska S.A. (dawniej Bank Zachodni WBK S.A.) na zlecenie PZ CORMAY S.A. wystawił gwarancję zabezpieczającą wywiązanie się przez Spółkę ze zobowiązań wynikających z umowy najmu. Wartość gwarancji to 20 tys. EUR. Gwarancja obowiązywała do 15 stycznia 2019 roku. W dniu 8 marca 2019 roku została wystawiona przez Santander Bank Polska S.A. nowa gwarancja na kwotę 20 tys. EUR zabezpieczająca zobowiązania z tej samej umowy najmu, której okres obowiązywania upływa 25 lutego 2020 roku.

36.5 Przyszłe zobowiązania umowne

Grupa Kapitałowa PZ CORMAY posiada zobowiązania umowne wynikające z zawartych umów o dofinansowanie. Szczegóły dotyczące podpisanych umów zostały opisane w nocie 35.

36.6 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji innych niż ujęte jako rezerwy na zobowiązania

W punkcie tym opisano istotne sprawy sądowe, które nie zostały ujęte jako rezerwy. Sprawy sądowe, na które Grupa utworzyła rezerwy zostały opisane w notce 33.

36.6.1 Sprawy sądowe przeciwko spółkom z Grupy Kapitałowej

Postępowanie z powództwa Tomasza Tuory przeciwko PZ CORMAY S.A. (Sąd Okręgowy w Warszawie, sygn. akt.: XXVI GC 915/14)

Powództwo o ustalenie nieistnienia uchwał / uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 26 sierpnia 2014 roku w przedmiocie odwołania i powołania członków Rady Nadzorczej (SO w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy XXVI GC 915/14).

W dniu 21 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie ogłosił wyrok oddalający w całości powództwo przeciwko Spółce, objęte pozwem złożonym przez byłego członka Zarządu Spółki, Pana Tomasza Tuorę, w przedmiocie stwierdzenia nieistnienia, alternatywnie stwierdzenia nieważności, alternatywnie uchylenia uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie odwołania i powołania członków Rady Nadzorczej.

Sąd stwierdził, że pozew nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż nie było podstaw do uznania, że Uchwały NWZA zostały podjęte z naruszeniem przepisów ustawy, bądź też że są sprzeczne z dobrymi obyczajami i godzą w interesy Spółki lub jego akcjonariuszy. W szczególności, w ocenie Sądu, nie są zasadne zarzuty pozwu co do rzekomego podjęcia zaskarżonych Uchwał NWZA głosami akcjonariuszy Spółki, którzy zawarli między sobą rzekome porozumienie co do prowadzenia trwałej polityki wobec Spółki lub zgodnego głosowania na jej walnym zgromadzeniu. W tym stanie rzeczy, przedmiotowy wyrok rozstrzyga jednoznacznie, że Uchwały NWZA zostały prawidłowo podjęte niepodlegającą kwestionowaniu większością głosów, wobec czego doszło ówczesnie do skutecznych zmian w składzie Rady Nadzorczej oraz Zarządu Spółki, a tym samym zachowują ważność wszelkie późniejsze decyzje i czynności tych organów.

W dniu 23 lutego 2017 roku Pan Tomasz Tuora złożył apelację od wyroku. W dniu 25 marca 2019 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowił oddalić apelację oraz zasądzić od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów postępowania. Wyrok jest prawomocny. Pozytywny dla Spółki wyrok Sądu Apelacyjnego daje podstawy do podjęcia dwóch innych opisanych poniżej postępowań: postępowania z powództwa Tomasza Tuory przeciwko PZ CORMAY S.A. (sygn. akt.: XXVI GC 1020/14) oraz postępowania z powództwa QXB Sp. z o.o. przeciwko PZ CORMAY S.A. (sygn. akt.: XXVI GC 410/15).

Postępowanie z powództwa Tomasza Tuory przeciwko PZ CORMAY S.A. (Sąd Okręgowy w Warszawie, sygn. akt.: XXVI GC 1020/14)

Powództwo o ustalenie nieistnienia uchwał / uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwał Rady Nadzorczej z dnia 26 sierpnia 2014 roku w przedmiocie wyboru członków Zarządu (SO w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy XXVI GC 1020/14).

Postępowanie zostało zawieszono postanowieniem z dnia 2 grudnia 2014 roku do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie XXVI GC 915/14 opisanej powyżej. Z uwagi na prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie XXVI GC 915/14 z dnia 25 marca 2019 roku, postępowanie w niniejszej sprawie może zostać wznowione.

Postępowanie z powództwa QXB Sp. z o.o. przeciwko PZ CORMAY S.A. (Sąd Okręgowy w Warszawie, sygn. akt.: XXVI GC 410/15)

Powództwo o ustalenie nieistnienia, uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 2 kwietnia 2015 roku w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki poprzez emisję akcji zwykłych na okaziciela serii K z zachowaniem prawa poboru w stosunku do dotychczasowych akcjonariuszy, oznaczenia dnia prawa poboru oraz zmiany statutu Spółki (SO w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy XXVI GC 410/15). Postępowanie zostało zawieszono postanowieniem z dnia 12 października 2015 roku do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie XXVI GC 1020/14 opisanej powyżej. Z uwagi na prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie XXVI GC 915/14 z dnia 25 marca 2019 roku, postępowanie w niniejszej sprawie może zostać wznowione.

36.6.2 Sprawy sądowe z powództwa spółek z Grupy Kapitałowej

Postępowanie z powództwa PZ CORMAY S.A. przeciwko Tomaszowi Tuorze prowadzone przed Sądem Okręgowym w Warszawie, pod sygnaturą XXVI GC 330/15 (uprzednio: XXVI GNc 181/15)

Postępowanie o zapłatę środków pobranych przez Tomasza Tuorę ze Spółki w latach 2011 — 2012 w łącznej kwocie 2 522 tys. PLN. (SO w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy XXVI GC 330/15 (uprzednio: XXVI GNc 181/15)). Podstawą żądania pozwu jest zwrot nienależnego świadczenia w postaci pobranych ze Spółki środków pieniężnych w okresie pełnienia przez Pozwanego funkcji Prezesa Zarządu Spółki. Pozwany w tym czasie m.in. wystawiał dokumenty księgowe opiewające

na nienależne i niemające pokrycia w rzeczywistych świadczeniach kwoty i kwoty te otrzymywał od Spółki. Trwa postępowanie dowodowe przed Sądem I instancji. Postanowieniem z dnia 18 października 2017 roku sprawę przekazano do zaopiniowania przez biegłego.

Postępowanie prowadzone obecnie przed Sądem Okręgowym w Warszawie, pod sygnaturą XVIII K 202/16 (wcześniej przed Prokuratorem Rejonowym Warszawa-Żoliborz, prowadzone pod sygnaturą 1 Ds. 666/14, z zawiadomienia PZ CORMAY S.A.)

PZ CORMAY S.A. złożyła zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 296 § 1 w zw. z art. 296 2 w zw. z art. 296 § 3 w zw. z art. 12 k.k. polegającego na tym, że sprawca w okresie pomiędzy 10 września 2010 roku a 14 marca 2014 roku, będąc zobowiązanym do zajmowania się sprawami majątkowymi Spółki, poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień wyrządził Spółce szkodę majątkową w wysokości nie mniejszej niż 1 973 tys. PLN, w ten sposób, że w dniu 10 września 2010 roku zawarł w imieniu Spółki niekorzystne, nieuzasadnione ekonomicznie i niezabezpieczające interesów Spółki porozumienie z TT Management sp. z o.o., zmienione następnie w dniu 15 września 2012 roku, a następnie, w związku z tym porozumieniem, doprowadził do nieuzasadnionego ekonomicznie przekazania przez Spółkę na rzecz spółek Cormay AG z siedzibą w Liechtensteinie oraz Planezza Ltd. z siedzibą w Nikozji (Cypr), a także na rzecz sprawcy, łącznej kwoty 39 470 tys. PLN, co stanowiło w istocie udzielenie wyżej wymienionym podmiotom nieoprocentowanej pożyczki, w wyniku czego Spółka została pozbawiona możliwości korzystania z wyżej wymienionych środków pieniężnych, w tym możliwości pobierania odsetek od przelanych kwot w wysokości łącznej nie mniejszej niż 1 206 tys. PLN, oraz w wyniku czego Spółka zawarła umowy kredytu na łączną kwotę przekraczającą 20 000 tys. PLN i poniosła koszty z tego tytułu w wysokości nie mniejszej niż 766 tys. PLN. W dniu 30 listopada 2015 roku prokurator wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa. Od wyżej wymienionego postanowienia złożono zażalenie w dniu 16 grudnia 2015 roku. W dniu 6 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o uwzględnieniu zażalenia i uchyleniu zaskarżonego postanowienia o umorzeniu śledztwa, w związku z czym śledztwo było kontynuowane. W dniu 29 lipca 2016 roku, prokurator wydał ponownie postanowienie w którym umorzył śledztwo. Postanowieniem z dnia 26 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie pozostawił zażalenie Spółki bez rozpoznania. Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem. W dniu 8 września 2016 roku, został złożony przez Spółkę prywatny (subsydiarny) akt oskarżenia przeciwko oskarżonemu o to, że w okresie pomiędzy 1 września 2010 roku a 14 marca 2014 roku oskarżony wyrządził Spółce szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, nie mniejszą niż 44 794 tys. PLN poprzez zawarcie niekorzystnego, nieuzasadnionego ekonomicznie i niezabezpieczającego interesów Spółki porozumienia oraz poprzez doprowadzenie do nieuzasadnionych ekonomicznie przelewów z rachunków Spółki na rachunki oskarżonego i podmiotów z nim powiązanych. W dniu 30 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o umorzeniu postępowania. W dniu 20 grudnia 2016 postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem. W wyniku zażalenia Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 19 stycznia 2017 roku uchylił postanowienie o umorzeniu postępowania i przekazał sprawę do merytorycznego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Po przeprowadzeniu rozpraw, w dniu 2 lipca 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uznał oskarżonego za winnego, przy czym nieco zmienił opis czynu przypisanego oskarżonemu, w szczególności w ten sposób, że ustalił wysokość szkody wyrządzonej PZ CORMAY S.A. na kwotę 301 tys. PLN. Oskarżony odwołał się od wyroku Sądu. W dniu 27 listopada 2018 roku Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok, uzupełniając opis przypisanego czynu w ten sposób, że ustalił, iż oskarżony następnie zwrócił na rzecz PZ CORMAY S.A. przelane kwoty, a czyn został popełniony w Warszawie i w innych miejscach, w pozostałej części utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

Postępowanie prowadzone obecnie przed Sądem Okręgowym w Warszawie, pod sygnaturą XVIII K 17/18 (wcześniej przed Prokuratorem Rejonowym Warszawa-Żoliborz, prowadzone pod sygnaturą 3 Ds. 605/15/IV, z zawiadomienia PZ CORMAY S.A.)

Postępowanie toczy się na skutek dokonanego przez Spółkę w dniu 24 marca 2015 roku zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę Spółki, polegającego na tym, że w okresie pomiędzy 6 czerwca 2011 roku a 8 września 2012 roku, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień, sprawca doprowadził do pozbawionych uzasadnienia ekonomicznego wypłat środków z kasy spółki oraz do przelewów środków pieniężnych z rachunków Spółki — w łącznej kwocie 2 522 tys. PLN — na rzecz swoją oraz osób trzecich, które to kwoty polecał księgować na poczet wystawionych przez siebie (w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej) faktur VAT, stwierdzających wykonanie fikcyjnych usług na rzecz Spółki, czym wyrządził Spółce szkodę majątkową w wielkich rozmiarach. W dniu 3 lipca 2015 roku doręczono zawiadomienie o wszczęciu śledztwa. W dniu 19 maja 2016 roku prokurator prowadzący wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania z uwagi na konieczność uzyskania opinii biegłego z zakresu rachunkowości, podczas gdy pierwszy możliwy termin przystąpienia przez biegłego do zapoznania się z dokumentacją finansową zgromadzoną w aktach to przełom III i IV kwartału 2016 roku. Postępowanie to zostało podjęte, a następnie prokurator postawił zarzuty oskarżonemu. W dniu 30 stycznia 2018 roku prokurator skierował akt oskarżenia do Sądu Okręgowego przeciwko oskarżonemu o przestępstwa: przywłaszczenia kwoty 2 522 tys. PLN i działania na szkodę spółki oraz wystawiania nierzetelnych faktur VAT. Do chwili obecnej Sąd zakończył przesłuchanie świadków, zgłoszonych w akcie oskarżenia. Kolejna rozprawa została wyznaczona na dzień 25 czerwca 2019 roku.

Postępowanie z powództwa PZ CORMAY S.A. przeciwko Tomaszowi i Tadeuszowi Tuorom prowadzone przez Prokuraturę w Genewie

W dniu 10 listopada 2015 roku spółka PZ CORMAY S.A. zainicjowała postępowanie karne przeciwko panom Tomaszowi i Tadeuszowi Tuorom, byłym członkom Rady Dyrektorów spółki Orphée SA z tytułu niezgodnego z prawem pełnienia przez nich funkcji zarządu nad spółką w latach 2014 – 2015. Śledztwo prowadzone jest przez prokuratora w Genewie w Szwajcarii (sygn.: P/21097/2015 DRJ) i na dzień wydania tego sprawozdania finansowego jest w toku.

37. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku jak również łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku. Jako podmiot powiązany z Grupą Kapitałową PZ CORMAY traktowana jest jednostka współkontrolowana Diesse Diagnostica Senese S.p.A.

Nazwa jednostki	Rok zakończony 31 grudnia 2018		Rok zakończony 31 grudnia 2017	
	Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów	Zakup produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów	Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów	Zakup produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów
Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	78	1 223	141	541
Suma	78	1 223	141	541

Nazwa jednostki	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Stan należności	Stan zobowiązań	Stan należności	Stan zobowiązań
Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	8	366	46	357
Suma	8	366	46	357

37.1 Jednostka dominująca całej Grupy

PZ CORMAY S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie.

37.2 Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę

Podmiotem mającym znaczący wpływ na Spółkę i Grupę Kapitałową PZ CORMAY pozostaje Total Fundusz Inwestycyjny Zamknięty wraz z podmiotami powiązаныmi, będący na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego największym akcjonariuszem PZ CORMAY S.A., posiadającym 23% udział w kapitale i prawach głosu.

37.3 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej oraz pozostałych spółek Grupy

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynagrodzenie Zarządu Jednostki Dominującej, w tym:	1 619	1 180
Janusz Płocica - Prezes Zarządu	719	710
Wojciech Suchowski - Wiceprezes Zarządu	360	360
Flavio Finotello - Członek Zarządu	540	110
Wynagrodzenie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, w tym:	198	204
Konrad Łapiński - Przewodniczący Rady Nadzorczej	48	48
Marek Warzecha - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	24	24
Piotr Augustyniak - Przewodniczący Komitetu Audytu	42	48
Tadeusz Wesółowski	42	42
Tomasz Markowski	42	42
Wynagrodzenie Zarządu jednostek zależnych	1 836	1 880
Razem	3 653	3 264

Grupa nie udzielała w latach sprawozdawczych 2018 oraz 2017 pożyczek, ani innych świadczeń członkom Zarządu.

37.4 Program motywacyjny dla członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej

W dniu 27 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie przyjęcia programu motywacyjnego dla członków Zarządu Spółki oraz kluczowych pracowników Spółki na lata 2018 – 2020 („Program Motywacyjny”).

Program Motywacyjny jest realizowany w oparciu o wyniki działalności Spółki za trzy kolejne lata obrotowe, to jest lata 2018, 2019 i 2020, pod warunkiem osiągnięcia przez Spółkę celów wyznaczonych corocznie przez Radę Nadzorczą.

W ramach Programu Motywacyjnego jego uczestnikom przyznawane będą warranty subskrypcyjne Spółki z wyłączeniem prawa poboru, przy czym jeden warrant będzie uprawniał do objęcia 1 akcji Spółki. W ramach Programu Spółka wyemituje nieodpłatnie nie więcej niż 3 860 250 warrantów subskrypcyjnych serii A inkorporujących prawa do objęcia nie więcej niż 3 860 250 akcji serii N. Emisja warrantów subskrypcyjnych serii A oraz warunkowe podwyższenie kapitału w drodze emisji akcji serii N zostały zatwierdzone w dniu 7 sierpnia 2018 roku przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki.

Z uwagi na niespełnienie warunków jakościowych, za rok 2018 nie zostały przyznane warranty i w związku z tym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie został rozpoznany koszt z tytułu programu motywacyjnego ani nie zostało rozpoznane zwiększenie kapitałów własnych.

37.5 Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W 2018 i 2017 roku nie było innych transakcji z Członkami Zarządu niż wypłaty wynagrodzenia i zwroty poniesionych kosztów zgodnie z umowami.

38. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą środki pieniężne i kredyty bankowe oraz należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez Grupę działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko związane z płynnością oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

38.1 Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych. Grupa zarządza kosztami oprocentowania poprzez korzystanie ze zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wszystkie umowy kredytowe oparte były o zmienne oprocentowanie. Oprocentowanie zadłużenia w umowach kredytowych zawieranych przez Grupę jest oparte na stawkach EURIBOR dla EUR oraz WIBOR dla kredytu w PLN powiększonych o marżę banku, która jest każdorazowo negocjowana.

Grupa gromadzi i analizuje bieżące informacje z rynku na temat aktualnej ekspozycji na ryzyko zmiany stóp procentowych. Niepewność co do przyszłego poziomu stóp procentowych, a w konsekwencji do wysokości przyszłych kosztów finansowych stanowi istotną przeszkodę w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych.

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest zabezpieczanie kosztów odsetkowych przed ich zwiększeniem wskutek wzrostu stóp procentowych. Możliwości zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej są analizowane i oceniane przez Grupę w zależności od aktualnych potrzeb. W 2018 roku Grupa nie zawierała kontraktów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie była stroną żadnych transakcji zabezpieczających, w tym nie nabywała instrumentów pochodnych w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej kredytu na roczny koszt odsetek przy założeniu stałego salda kredytu w ciągu roku na poziomie salda na dzień bilansowy.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wzrost stopy procentowej o 1 p.p.	17	14
Spadek stopy procentowej o 1 p.p.	(17)	(14)

38.2 Ryzyko walutowe

Spółki Grupy realizują przeważającą część swoich przychodów ze sprzedaży na rynkach zagranicznych. Tym samym osiągają istotną część swoich przychodów w walutach obcych. Jednocześnie spółki pozyskują większość materiałów do produkcji odczynników do badań laboratoryjnych oraz towarów na rynkach zagranicznych, realizując płatności za powyższe towary i materiały również w istotnej mierze w walutach obcych. Dodatkowo spółki Grupy ponoszą koszty wynagrodzeń i usług obcych w walutach krajów, w których działają. Istotna sprzedaż jak i zakupy w walutach narażają więc Grupę Kapitałową na ryzyko zmian kursów walut.

Należy jednak mieć na uwadze, iż znaczna część ryzyka kursowego związanego ze sprzedażą jest zminimalizowana faktem dokonywania zakupów również w walutach obcych. Dodatkowo osiągane przez Grupę Kapitałową PZ CORMAY przychody ze sprzedaży nie bazują na umowach o charakterze długoterminowym, co pozwala na modyfikację polityki cenowej w przypadku niekorzystnych zmian kursów walut.

W 2018 roku spółki Grupy nie były stroną żadnych transakcji dotyczących instrumentów finansowych służących zabezpieczeniu ryzyka kursowego (np. opcje walutowe, kontrakty forward, kontrakty swap). Stosuje się w możliwej do osiągnięcia skali hedging naturalny ryzyka kursowego.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto przy założeniu, że kursy walutowe mogą spaść lub wzrosnąć o 5%:

Należności z tytułu dostaw i usług	Łącznie	CHF	EUR	RUB	BYN	USD	JPY	GBP
w walucie (w tys.) na dzień 31 grudnia 2018 roku	n/d	(7)	2 034	29 667	44	257	7 554	-
w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku	11 626	(27)	8 746	1 605	78	966	258	-
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	581	(1)	437	80	4	48	13	-
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	(581)	1	(437)	(80)	(4)	(48)	(13)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług								
w walucie (w tys.) na dzień 31 grudnia 2018 roku	n/d	156	1 401	8 049	85	247	13 587	33
w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku	8 754	595	6 024	435	150	929	463	158
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	(438)	(30)	(301)	(22)	(8)	(46)	(23)	(8)
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	438	30	301	22	8	46	23	8
Łączna ekspozycja na ryzyko kursowe netto								
Rozrachunki na dzień 31 grudnia 2018 roku w tys. PLN	2 872	(622)	2 722	1 170	(72)	37	(205)	(158)
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto - wzrost kursu o 5%	143	(31)	136	58	(4)	2	(10)	(8)
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto- spadek kursu o 5%	(143)	31	(136)	(58)	4	(2)	10	8
Należności z tytułu dostaw i usług								
w walucie (w tys.) na dzień 31 grudnia 2017 roku	n/d	88	2 108	38 367	156	194	-	-
w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku	12 377	314	8 792	2 317	279	675	-	-
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	620	16	440	116	14	34	-	-
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	(620)	(16)	(440)	(116)	(14)	(34)	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług								
w walucie (w tys.) na dzień 31 grudnia 2017 roku	n/d	92	1 004	7 732	165	339	16 412	17
w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku	7 045	328	4 188	467	295	1 180	507	80
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	(351)	(16)	(209)	(23)	(15)	(59)	(25)	(4)
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	351	16	209	23	15	59	25	4
Łączna ekspozycja na ryzyko kursowe netto								
Rozrachunki na dzień 31 grudnia 2017 roku w tys. PLN	5 332	(14)	4 604	1 850	(16)	(505)	(507)	(80)
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto - wzrost kursu o 5%	269	-	231	93	(1)	(25)	(25)	(4)
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto- spadek kursu o 5%	(269)	-	(231)	(93)	1	25	25	4

Podane w tabeli liczby wyrażone są w tysiącach jednostki waluty. Wpływ na wynik jest wyrażony w tysiącach PLN Różnica pomiędzy kwotą należności i zobowiązań wykazanych w tabelach, a kwotą należności i zobowiązań wykazaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jest wynikiem nieujmowania w obliczeniach ryzyka walutowego zobowiązań w polskich złotych.

38.3 Ryzyko cen produktów, towarów

Poziom przychodów z działalności Grupy jest w istotnym stopniu powiązany z nakładami na służbę zdrowia w państwach, w których Grupa realizuje przychody. Jest to ogólnie powiązane z sytuacją gospodarczą w tych państwach, a także wzrostem PKB. Zarząd przeprowadził analizę, jak wyglądałby wpływ zmiany cen produktów i towarów na wynik finansowy brutto Grupy.

	Zwiększenie/ (zmniejszenie) cen o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Przyrost ceny oferowanych produktów	5%	3 490
Spadek ceny oferowanych produktów	(5%)	(3 490)
Przyrost ceny oferowanych produktów	10%	6 979
Spadek ceny oferowanych produktów	(10%)	(6 979)

38.4 Ryzyko kredytowe

Ryzykiem kredytowym zarządza się w oparciu o zatwierdzoną politykę udzielania kredytu kupieckiego. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. W oparciu o zatwierdzone kryteria i zasady przyznawane są indywidualne limity kredytowe. Wykorzystanie przyznanych limitów podlega regularnemu monitorowaniu i kontroli. Udzielone przez Grupę kredyty kupieckie charakteryzują się sporym zróżnicowaniem i rozproszeniem ryzyka, ponieważ udzielane są znacznej liczbie niejednorodnych podmiotów. Nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego.

W celu ograniczania ryzyka kredytowego Grupa na bieżąco monitoruje płatność należności oraz stosuje wczesną windykację. Informacja o poziomie zadłużenia jest cyklicznie przekazywana do osób odpowiedzialnych za bezpośredni kontakt z odbiorcami celem ustalenia możliwości ściągnięcia wierzytelności oraz rokowań co do dalszej współpracy.

Analizę wiekową przeterminowanych należności oraz informację o wysokości utworzonego odpisu aktualizującego ich wartość przedstawiono w nocie 25 „Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności”.

Jako część systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, Grupa analizuje poziom wskaźnika rotacji należności. Poniższa tabela przedstawia wskaźnik rotacji należności w roku 2018 oraz w roku 2017.

Wskaźnik	Definicja	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Cykl rotacji należności handlowych	Wartość średnia należności x 365/ przychody	75	78

Osiągnięty w 2018 roku poziom wskaźnika rotacji należności kształtuje się na podobnym poziomie, co w roku 2017.

38.5 Ryzyko związane z płynnością

Grupa zarządza ryzykiem związanym z płynnością finansową poprzez monitorowanie bieżących oraz prognozowanie przyszłych przepływów pieniężnych, a także poprzez analizę poziomu płynnych aktywów. Celem Grupy jest utrzymanie ciągłości i elastyczności finansowania oraz zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania. W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności finansowej Grupa stale monitoruje i nadzoruje poziom zadłużenia. Grupa zabezpiecza się przed ewentualnymi trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań, odpowiednio kształtując cykle rotacji należności i zobowiązań. Cel jest również realizowany poprzez korzystanie z różnych źródeł finansowania, takich jak między innymi kredyty bankowe czy leasing finansowy.

Poniższa tabela przedstawia analizę wymagalności zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku jak również wymagalności należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności wraz z podsumowaniem pozycji netto (należności pomniejszone o zobowiązania) w każdym okresie wymagalności.

31 grudnia 2018	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania					
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	-	-	808	-	808
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	1 743	-	-	1 743

GRUPA KAPITAŁOWA PZ CORMAY
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	14 712	611	-	-	15 323
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-	-	-	-
Łącznie	14 712	2 354	808	-	17 874
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12 975	396	-	-	13 371
Pozycja netto (należności pomniejszone o zobowiązania)	(1 737)	(1 958)	(808)	-	(4 503)

31 grudnia 2017	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania					
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	-	-	783	-	783
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	1 386	-	-	1 386
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	12 157	699	-	-	12 856
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-	-	-	-
Łącznie	12 157	2 085	783	-	15 025
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	15 157	88	-	-	15 245
Pozycja netto (należności pomniejszone o zobowiązania)	3 000	(1 997)	(783)	-	220

Z powyższej analizy wynika, że na 31 grudnia 2018 roku pozycja płynnościowa grupy wynikająca z bieżących należności i zobowiązań w okresie do 3 miesięcy oraz w okresie od 3 do 12 miesięcy jest ujemna i wpływy z należności nie pokrywają kwot wymagalnych do regulacji zobowiązań.

Źródłami finansowania dla Grupy w celu pokrycia nadwyżki wymagalnych zobowiązań nad wymagalnymi należnościami w ocenie Zarządu będą:

- 1) W okresie do 3 miesięcy: Środki pieniężne posiadane przez Grupę (2 346 tys. PLN);
- 2) W okresie do 3 miesięcy oraz w kolejnych okresach: otrzymane należności z tyt. sprzedaży produktów, towarów i usług zrealizowanej po 31 grudnia 2018 roku;
- 3) W okresie do 3 miesięcy: możliwość wykorzystania kredytu w rachunku bieżącym do pełnej kwoty 3 000 tys. PLN, z którego na 31 grudnia 2018 roku do wykorzystania pozostało 1 257 tys. PLN;
- 4) W okresie od 3 do 12 miesięcy: finansowanie kredytem w rachunku bieżącym;
- 5) W okresie od 3 do 12 miesięcy: wpływy ze sprzedaży jednostki spółkontrolowanej prezentowanej jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ostateczna cena sprzedaży udziałów nie została określona, wartość księgowa tych udziałów to 54 535 tys. PLN. Szczegóły związane z planowaną sprzedażą udziałów przedstawiono w nocie 23 „Inwestycje w jednostkach spółkontrolowanych wycenianych metodą praw własności”;
- 6) W okresie od 3 do 12 miesięcy: zgodnie z przeglądem opcji strategicznych przeprowadzonych przez Zarząd w roku 2019, Grupa planuje sprzedaż działki położonej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Euro-Park Mielec, podstrefa Lublin. Cena sprzedaży określona w warunkowej umowie sprzedaży to 5 700 tys. PLN. Wartość księgowa działki na dzień bilansowy wynosi 2 657 tys. PLN. Szczegóły związane z planowaną sprzedażą opisano w nocie 45 „Zdarzenia następujące po dniu bilansowym”.

Jako część systemu zarządzania ryzykiem płynności, Grupa analizuje poziom wskaźników płynności oraz rotacji. Wskaźniki te za rok 2018 oraz rok 2017 przedstawiono w poniższej tabeli:

Wskaźnik	Definicja	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wskaźnik płynności bieżącej	Aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	2,95	1,49
Wskaźnik płynności szybkiej	(Aktywa obrotowe – zapasy – RMK krót.) / zobowiązania krótkoterminowe	2,34	0,73
Cykl rotacji zapasów w dniach	Wartość średnia zapasów x 365/ przychody	89	99
Cykl rotacji należności handlowych w dniach	Wartość średnia należności x 365/ przychody	75	78
Cykl rotacji zobowiązań handlowych mierzony do przychodów ze sprzedaży w dniach	Wartość średnia zobowiązań handlowych krót. x 365/ przychody	61	64

Cykl rotacji zobowiązań handlowych mierzony do kosztu własnego sprzedaży w dniach	Wartość średnia zobowiązań handlowych krót. x 365/ koszt własny sprzedaży	101	108
---	---	-----	-----

Znaczące polepszenie wskaźników płynności w roku 2018 wynika przede wszystkim z reklasyfikacji udziałów w jednostce współkontrolowanej Diesse Diagnostica Senese S.p.A. o wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku - 54 535 tys. PLN z pozycji Inwestycji w jedn. stowarzyszone i współzależne (wchodzącej w skład aktywów trwałych) do pozycji Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży (wchodzącej w skład aktywów obrotowych). Reklasyfikacja wynika z planów Zarządu zbycia udziałów w tej spółce w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym. Szczegóły planowanej sprzedaży przedstawiono w nocie 23 „Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności”.

Z uwagi na powyższe Zarząd nie stwierdza istotnych zagrożeń co do zdolności do wywiązywania się przez Grupę ze spłaty zobowiązań w perspektywie 12 miesięcy od daty bilansowej.

39. POZOSTAŁE ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA

39.1 Ryzyko związane z finansowaniem działalności inwestycyjnej

Grupa prowadzi obecnie inwestycje obejmujące wdrożenie do produkcji nowych analizatorów i budowę własnego zakładu produkcyjnego. Grupa zamierza finansować nakłady na te inwestycje ze środków unijnych oraz własnych.

W związku z ryzykiem nieotrzymania dotacji z Unii Europejskiej na finansowanie inwestycji (ryzyko, iż niektóre wydatki na poczet realizowanych projektów nie zostaną uznane przez właściwy podmiot jako koszty kwalifikowane, co w konsekwencji może doprowadzić do zmniejszenia kwoty dofinansowania, a ponadto w przypadku dopuszczenia się określonych w umowach naruszeń, Grupa może być zobowiązana do zwrotu otrzymanych kwot dofinansowania wraz z określonymi w umowie odsetkami), nie wyklucza się w przyszłości wpływu tych inwestycji na przejściowe pogorszenie się płynności. Środki własne służące finansowaniu zamierzeń inwestycyjnych pochodzących z posiadanych przez Grupę Kapitałową PZ CORMAY aktywów, w tym m. in. Aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży – udziałów w spółce Diesse Diagnostica Senese S.p.A, które Grupa zamierza zbyć w ciągu 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ostateczna cena sprzedaży udziałów nie została określona, wartość księgowa tych udziałów to 54 535 tys. PLN. Szczegóły związane z planowaną sprzedażą udziałów przedstawiono w nocie 23 „Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności”.

39.2 Ryzyko zwrotu otrzymanych dotacji

Ryzyko zwrotu otrzymanych dotacji opisano w nocie 35 „Przychody przyszłych okresów z tytułu otrzymanych dotacji” oraz w nocie 33 „Rezerwy pozostałe”.

40. INSTRUMENTY FINANSOWE

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria wg MSSF 9	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa finansowe					
Należności długoterminowe	AFwgZK	240	172	240	172
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	AFwgZK	13 371	15 245	13 371	15 245
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	AFwgWGprzWF	2 346	2 153	2 346	2 153
Suma		15 957	17 570	15 957	17 570
Zobowiązania finansowe					
Oprocentowane kredyty i pożyczki (część długoterminowa)	ZFwgZK	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	ZFwgZK	808	783	808	783
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	ZFwgZK	15 323	12 856	15 323	12 856
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	ZFwgZK	1 743	1 386	1 743	1 386
Suma		17 874	15 025	17 874	15 025

Legenda

AFwgZK - aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
AFwgWGprzWF - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
ZFwgZK - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa nie różni się od wartości bilansowych, gdyż wycena tych pozycji do wartości godziwych nie miałaby istotnego wpływu na wynik finansowy.

Szacowanie wartości godziwej

Zgodnie z MSSF 13 dla aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej należy ujawnić w sprawozdaniu finansowym poziom hierarchii wyceny tych aktywów i zobowiązań:

- poziom 1 – ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – na bazie wartości obserwowanych na rynku, ustalane przez odniesienie bezpośrednie (tj. do cen) lub pośrednie (tj. pochodne cen) do podobnych instrumentów istniejących na rynku,
- poziom 3 – ceny niepochodzące z aktywnych rynków (na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe).

Grupa wycenia poniższe aktywa i zobowiązania w wartości godziwej:

- Środki pieniężne – poziom 1 wyceny
- Nieruchomości inwestycyjne – poziom 3 wyceny. Wycena ma charakter powtarzalny i jest przeprowadzana przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych.

W okresie sprawozdawczym nie dokonano przeniesień pomiędzy poziomami hierarchii. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została obliczona przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych.

41. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom (np. poprzez skup akcji własnych w celu ich umorzenia) lub wyemitować nowe akcje. W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten nie był większy niż 50%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Jednostki Dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki - część długoterminowa	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	808	783
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 323	12 856
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki - część bieżąca	1 743	1 386
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 346	2 153
Zadłużenie netto	15 528	12 872
Kapitał razem	118 700	135 682
Kapitał i zadłużenie netto	134 228	148 554
Wskaźnik dźwigni (%)	12%	9%
Wskaźnik dźwigni (%) bez uwzględnienia gotówki na inwestycje	13%	10%

42. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Zatrudnienie w Spółkach Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Pracownicy umysłowi (na stanowiskach nierobotniczych)	176	174
Pracownicy fizyczni (na stanowiskach robotniczych)	60	61
Suma	236	235

43. SEZONOWOŚĆ

W segmencie działalności na którym działają Grupa (IVD – in vitro diagnostics) brak jest zjawiska sezonowości. Grupa realizuje nieznacznie mniejsze przychody w okresie wakacyjnym, zwłaszcza w sierpniu, z uwagi na ogólnoswiatowe obniżenie ilości transakcji w tym okresie.

44. WYNAGRODZENIE WYNIKAJĄCE Z UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Podmiotem z którym zawarto umowy na przegląd śródroczny i badanie sprawozdań rocznych w roku 2018 jak również w roku 2017 jest BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 3355.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie biegłego rewidenta w roku 2018 oraz 2017.

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Obowiązkowe badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego	60	57
Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	47	46
Inne usługi	-	-
Razem	107	103

45. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Po dniu bilansowym (tj. 31 grudnia 2018 roku) miały miejsce następujące, istotne zdarzenia, mogące mieć wpływ na ocenę sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PZ CORMAY:

Zawarcie warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości

W następstwie przeprowadzenia przeglądu opcji strategicznych związanych z realizacją budowy Centrum Produkcyjno-Logistycznego (CP-L) na działce zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Euro-Park Mielec, podstrefa Lublin, będącej własnością Spółki („Działka”), Zarząd podjął decyzję o sprzedaży działki oraz o przeniesieniu planowanej Inwestycji CP-L do nowej lokalizacji na terenie Lublina lub okolicznych powiatów. W związku z powyższym Spółka zawarła w dniu 15 lutego 2019 roku umowę sprzedaży warunkowej Działki za cenę netto 5 700 tys. PLN. Umowa została zawarta pod warunkiem, że prawa pierwokupu nie wykonają ani Prezydent Miasta Lublin ani Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. z siedzibą w Warszawie. Umowa przeniesienia własności Działki ma zostać zawarta przez strony, o ile nie zostanie wykonane prawo pierwokupu, po okazaniu przez Spółkę odpisu księgi wieczystej, potwierdzającego brak jakichkolwiek wpisów w dziale III i IV tejże księgi, nie wcześniej jednak niż 14 kwietnia 2019 roku. Kupujący zapłacił część ceny w kwocie 250 tys. PLN i zobowiązał się zapłacić pozostałą część ceny w dniu podpisania umowy przeniesienia własności Działki. Wydanie Działki kupującemu nastąpi w dniu zapłaty całej ceny.

46. POZOSTAŁE INFORMACJE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Pozostałe informacje pomocne w pełnym zrozumieniu sytuacji majątkowej i finansowej Grupy zawarte zostały w Sprawozdaniu Zarządu Grupy Kapitałowej PZ CORMAY z działalności.